FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 2

2012

August 2012

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 2

2012

August 2012

Budgetoversigt 2
August 2012

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:
Rosendahls – Schultz Distribution
Herstedvang 10,
2620 Albertslund
T 43 22 73 00
F 43 63 19 69
E Distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk
www.rosendahls-schultzgrafisk.dk

Henvendelse om publikationen
kan i øvrigt ske til:
Finansministeriet
Udgiftspolitisk center
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
T 33 92 33 33

Omslag: BGRAPHIC
Foto: Scanpix
Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk
Oplag: 1.000
Pris: 100 kr. inkl. moms
ISBN: 978-87-87353-14-4

Elektronik Publikation:
ISBN: 978-87-87353-15-1

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
www.fm.dk

NORDISK MILJØMÆRKNING
TRYKSAG
541 176

Indhold

1. Indledning 5

2. Særlige emner på FFL13 13
   2.1 Øget optag på uddannelserne 14
   2.2 Styrkelse af erhvervsuddannelserne 15
   2.3 Forskning 18
   2.4 Ungepakke 22
   2.5 Uddannelsesløft af ledige og målrettet job- og uddannelsesindsats for dagpengemodtagere sidst i dagpengeperioden 23
   2.6 Satspuljen 24
   2.7 Ny dobbeltsporet vej-, jernbane- og cykelbro over Storstrømmen 25
   2.8 Aftale om kommunernes økonomi 26
   2.9 Aftale om regionernes økonomi 28
   2.10 Domstolenes bevilling i 2013 29
   2.11 Reform af førtidspension og fleksjob 30
   2.12 Styrkelse af Natur- og Miljøklagenævnet 31
   2.13 Omprioritering på kulturområdet 32
   2.14 Sanering af erhvervsstøtte 32
   2.15 Øvrige emner 34

3. Statens finanser 37
   3.1 Oversigt over statens finanser 38
   3.2 Statens udgifter 40
   3.3 Statens indtægter 44
   3.4 Statens finansieringsbehov og gæld 49

4. Offentlige finanser og finanspolitikken 57
   4.1 Offentlige finanser 58
   4.2 Offentligt forbrug, beskæftigelse og investeringer 66
   4.3 Finanspolitikkens aktivitetsvirkning 72
   4.4 Strukturel offentlig saldo 74

Bilag 1 Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2005-2013 79
Bilag 2 Offentlige finanser, 2011-2013 87

1. Indledning

Der er sket en afmatning af den internationale økonomi siden majvurderingen, og der skønnes en forholdsvis afdæmpet BNP-vækst på 0,9 pct. i år, *jf. Økonomisk Redegørelse*, august 2012. Udsigterne for dansk økonomi er dog bedre end i en række eurolande og i særdeleshed i forhold til de sydeuropæiske lande. I 2013 skønnes BNP-væksten til 1,7 pct.

De bedre vækstudsigter for dansk økonomi afspejler først og fremmest, at Danmark modsat en lang række af de øvrige EU-lande har haft manøvrerum i finanspolitikken til at understøtte økonomien. Finanspolitikken i 2012 og 2013 er tilrettelagt, så væksten og beskæftigelsen understøttes samtidig med, at de offentlige finanser forbedres strukturelt i overensstemmelse med EU-henstillingen.

Det skal primært ses i sammenhæng med forsommerens aftaler, som øger den økonomiske aktivitet markant uden at svække den strukturelle saldo. Investeringsvinduet og *Aftale om skattereform* fra juni 2012 understøtter BNP-væksten i 2012 og især i 2013. Derudover er der indgået aftale om et løft i renoveringerne af almene boliger i maj 2012, mens der blev aftalt et løft i investeringer i klimatilpasning i kommuneaftalen for 2013.

Forsommerens aftaler kommer oveni kickstarten. Væksten understøttes dermed af et betydeligt investeringsomfang som følge af de politiske tiltag inden for de seneste år, *jf. figur 1.1*. Det gælder både offentlige og private investeringer, som følger af politiske tiltag inden for de seneste år.

Figur 1.1
Investeringer i kickstarten og øvrige tiltag

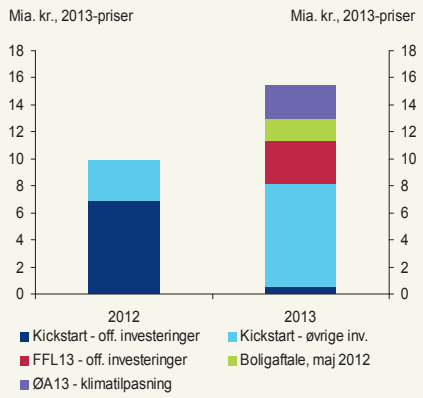

Figur 1.2
Den faktiske og strukturelle offentlige saldo

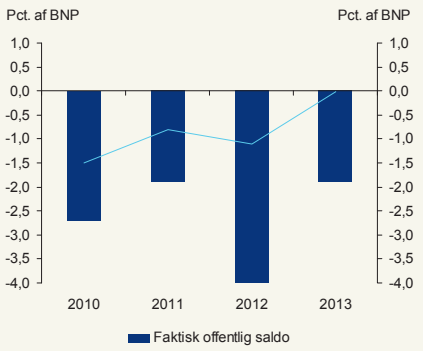

Samtidig har det overordnede fokus på at fastholde en ansvarlig og troværdig finanspolitik understøttet Danmarks status som ”sikker havn” under den fornyede finansielle uro det seneste år.

Finanslovforslaget for 2013 og aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2013 afspejler en fortsættelse af den ansvarlige linje i den økonomiske politik, hvor de strukturelle offentlige finanser er i balance samtidig med, at væksten og beskæftigelsen understøttes.

Den samlede finanspolitik og øvrige økonomisk politiske tiltag forventes at understøtte BNP-væksten med 0,6 pct. af BNP i 2012 og 0,3 pct. af BNP i 2013 målt ved de flerårige virkninger. Samtidig forbedres den strukturelle saldo med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013 i overensstemmelse med henstillingen fra EU, *jf. figur 1.2*. Der er tillige fortsat udsigt til, at det faktiske offentlige underskud i 2013 bringes under grænsen på 3 pct. af BNP, som også er en del af EU-henstillingen.

I finanslovforslaget for 2013 afsættes der over en årrække knap 4 mia. kr. til opførelsen af en ny Storstrømsbro. Derudover har uddannelse og forskning fortsat høj prioritet, og der afsættes blandt andet en reserve på 0,6 mia. kr. til et uddannelsesløft for ledige. Med aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2013 styrkes psykiatrien, akutindsatsen og diagnoseindsatsen opprioriteres, og kvaliteten i dagtilbud løftes med 0,5 mia. kr.

Offentlige nøgletal i 2012 og 2013

På finanslovforslaget for 2013 budgetteres med et underskud på statens finanser (den såkaldte DAU-saldo) på 5¼ mia. kr. eller 0,3 pct. af BNP, *jf. tabel 1.1* og *kapitel 3*.

Tabel 1.1
Offentlige nøgletal for 2012 og 2013

	2012		2013	
	Maj	August	Maj	August
DAU-saldo (mia. kr.)	-54,1	-71,5	-	-5,2
DAU-saldo (pct. af BNP)	-2,9	-3,9	-	-0,3
Statens nettokassesaldo (mia. kr.)	-48,5	-83,9	-	-33,7
Offentlig saldo[1] (mia. kr.)	-70,4	-73,4	-32,6	-36,5
Offentlig saldo[1] (pct. af BNP)	-3,8	-4,0	-1,7	-1,9
Strukturel offentlig saldo[2] (pct. af BNP)	-0,8	-1,1	0,0	0,0
Realvækst i det offentlige forbrug (pct.)	1,3	1,5	0,3	0,1
Realvækst i de offentlige investeringer (pct.)	11,3	7,5	-20,2	-11,5
Finanseffekt (pct. af BNP)	0,5	0,4	-0,8	-0,6
Aktivitetsvirkning af finanspolitik og øvrige økonomisk politiske tiltag[3] (pct. af BNP)	0,7	0,6	-0,5	0,3

1) Stat, regioner, kommuner og sociale kasser og fonde (A-kasser og Lønmodtagernes Garantifond).
2) Den strukturelle saldo tager højde for konjunkturernes påvirkning af de offentlige finanser samt særlige forhold, der primært er afledt af udviklingen på de finansielle markeder.
3) Aktivitetsvirkningen af finanspolitikken og øvrige økonomisk politiske tiltag omfatter den ét-årige finanseffekt, 2. års virkningen af finanspolitikken i 2012 i 2013 og effekten af tiltag i 2012 og 2013 som øger investeringer på klima- og energiområdet, i renoveringer af almene boliger samt effekten af investeringsvinduet.

I 2012 skønnes statens DAU-underskud til 71½ mia. kr. eller 3,9 pct. af BNP. Statens underskud er dermed opjusteret med knap 1 pct. af BNP i 2012 siden majvurderingen. Det større underskud skal ses i lyset af lavere forventede indtægter fra moms og øvrige afgifter, personskatter og selskabsskatter. Dertil kommer, at skønnet for tilbagebetalingen af efterlønsbidrag er opjusteret siden majvurderingen.

Statens nettokasseunderskud, der er central for udviklingen i statsgælden, skønnes til 84 mia. kr. i 2012 og 33¾ mia. kr. i 2013. Nettokasseunderskuddet er dermed 12½ mia. kr. højere end DAU-underskuddet i 2012 og 28½ mia. kr. højere i 2013, hvilket skal ses i lyset af genudlån til blandt andet Finansiel Stabilitet A/S, *jf. kapitel 3*.

Det offentlige underskud skønnes til 73½ mia. kr. i 2012 eller 4 pct. af BNP, men ventes at falde til 36½ mia. kr. eller 1,9 pct. af BNP i 2013. Dermed skønnes lidt større offentlige underskud end i majvurderingen. Det større underskud i 2012 skal ses i lyset af lavere forventede indtægter fra afgifter, personskatter og selskabsskatter samt højere efterlønsudbetalinger, *jf. ovenfor*. I modsat retning trækker dog en mærkbar opjustering af provenuet fra pensionsafkastskatten på godt 20 mia. kr.

Statens underskud i 2013 skønnes derfor at blive væsentligt mindre end underskuddet på den offentlige saldo. Det skal ses i lyset af, at de statslige indtægter fra pensionsafkastskatten i 2013 er væsentligt højere end pensionsafkastskatten i den offentlige saldo, *jf. også nedenfor*.

Den strukturelle offentlige saldo skønnes til -1,1 pct. af BNP i 2012 og 0,0 pct. af BNP i 2013. Forbedringen af den strukturelle saldo afspejler den forudsatte konsolidering af de offentlige finanser – herunder skatte- og afgiftsstigninger i Forårspakke 2.0 og genopretningsaftalen fra maj 2010 samt omtrent nulvækst i det offentlige forbrug og et realt fald i de offentlige investeringer på 11½ pct. fra 2012 til 2013.

Det offentlige forbrug og de offentlige investeringer i 2012 skønnes fortsat at flugte med de budgetterede udgifter for 2012, hvilket er på linje med skønnet i majvurderingen. Idet Danmarks Statistik har nedrevideret niveauet for det offentlige forbrug i 2011, er den reale forbrugsvækst i 2012 dog opjusteret fra 1,3 pct. til 1,5 pct. Det bemærkes, at regnskabet i kommuner og regioner i 2011 afviger fra tidligere år ved at ligge under budgetterne, mens tidligere års regnskaber har ligget over budgetterne. De foreløbige oplysninger for 1. halvår 2012 bekræfter indtrykket af, at kommuner og regioner i højere grad end tidligere holder sig inden for budgetterne, herunder som følge af de senere års tiltag for at styrke udgiftsstyringen.

Realvæksten i de offentlige investeringer er omvendt nedjusteret fra 11,3 pct. til 7,5 pct. i 2012 som følge af et lidt højere 2011-niveau end forudsat i maj.

Med afsæt i finanslovsforslaget for 2013 samt kommune- og regionsaftalerne for 2013 er realvæksten i det offentlige forbrug nedjusteret fra 0,3 pct. til 0,1 pct. i 2013. I 2013 er de offentlige investeringer opjusteret med 3 mia. kr. siden majvurderingen, hvorved det reale fald i investeringerne er reduceret til 11½ pct. mod 20¼ pct. i maj.

Finanseffekten skønnes til 0,4 pct. af BNP i 2012 og -0,6 pct. af BNP i 2013. I 2013 er finanseffekten øget med 0,2 pct.-point i forhold til majvurderingen afledt af *Aftale om skattereform* fra juni 2012 og opjusteringen af væksten i de offentlige investeringer.

Aktivitetsvirkningen af finanspolitikken og øvrige økonomisk politiske tiltag er beregnet til 0,6 pct. af BNP i 2012 og 0,3 pct. af BNP i 2013. I forhold til majvurderingen er aktivitetsvirkningen af den samlede økonomiske politik opjusteret med ¾ pct. af BNP i 2013. Det skal ses i sammenhæng med virkningerne af investeringsvinduet, den højere finanseffekt i 2013 samt et løft i investeringer i klimatilpasning afledt af økonomiaftalen med kommunerne fra juni 2012.

Det offentlige og statens underskud i 2013

På finanslovforslaget for 2013 skønnes statens underskud (DAU-saldoen) til 5¼ mia. kr. i 2013, mens det samlede offentlige underskud skønnes til 36½ mia. kr., *jf. figur 1.3*. Det mærkbart lavere underskud på statens DAU-saldo skal blandt andet ses i lyset af en forskelligartet håndtering af indtægterne fra pensionsafkastskatten ifølge de bogføringsprincipper, der ligger bag opgørelsen af henholdsvis finansloven/statsregnskabet og den offentlige saldo, idet sidstnævnte er en nationalregnskabsmæssig størrelse.

Figur 1.3
Det offentlige og statens saldo i 2013

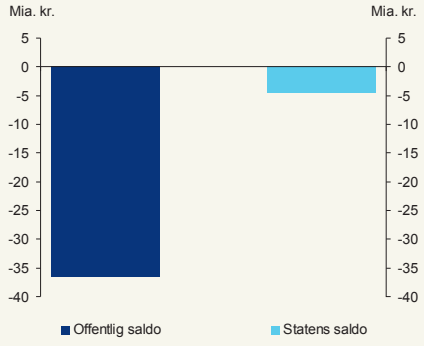

Figur 1.4
Indtægter fra pensionsafkastskat i 2013

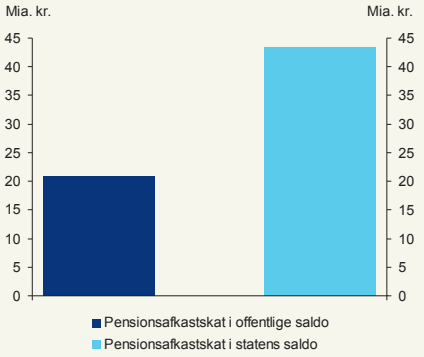

Nationalregnskabets opgørelse af såvel offentlige udgifter som indtægter tager generelt udgangspunkt i det indkomstår – eller rettere den optjeningsperiode – som udgiften eller indtægten kan henføres til. Indtægterne fra pensionsafkastskatten på nationalregnskabsform skønnes på det grundlag til 43¼ mia. kr. i 2012 og 20¾ mia. kr. i 2013. Det indebærer, at indtægterne fra pensionsafkastskatten på nationalregnskabsform er ekstraordinært høje i 2012, mens de i 2013 er mindre end indtægterne i et år med et normalt afkast på pensionsformuen.

Pensionsafkastskatten for et givet år beregnes med udgangspunkt i udviklingen i lagerværdien af den skattepligtige pensionsformue i løbet af det pågældende år, men pensionsselskaberne skal først indbetale den beregnede skat i løbet af det efterfølgende år. Det betyder, at de historisk høje indtægter vedrørende indkomstår 2012 først indbetales i 2013 og medregnes i statens indtægter på finansloven for 2013. Det bidrager til, at de statslige indtægter fra pensionsafkastskatten skønnes til 43½ mia. kr. i både 2012 og 2013, når disse opgøres efter statsregnskabets principper.

I 2013 udgør forskellen mellem den national- og statsregnskabsmæssige opgørelse af pensionsafkastskatten dermed 22¾ mia. kr., *jf. figur 1.4*. Det er en væsentlig årsag til, at det offentlige underskud skønnes at blive markant større end statens DAU-underskud på finanslovforslaget for 2013.

Finanspolitikken og øvrige økonomisk- politiske tiltags bidrag til vækst og konsolidering i 2013

Den samlede finanspolitik og øvrige økonomisk-politiske tiltag i 2012 og 2013 skønnes at understøtte BNP-væksten med 0,3 pct. af BNP i 2013, *jf. tabel 1.2*. Samtidig forbedres den strukturelle saldo med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013 i overensstemmelse med henstillingen fra EU. Forbedringen af den strukturelle saldo skal ikke mindst ses i sammenhæng med finanspolitiske stramninger og provenufremrykninger i forbindelse med ændrede regler for pensionsbeskatning på næsten 1½ pct. af BNP i 2012 og 2013, *jf. også Økonomisk Redegørelse*, august 2012.

Tabel 1.2
Finanspolitik og øvrige økonomisk politiske tiltag i 2012 og 2013: Bidrag til vækst og konsolidering af offentlige finanser i 2013

	Bidrag til BNP-vækst	Finanspolitisk konsolidering[1)]
Højere private investeringer		
Investeringer i kickstart og andre tiltag	0,4	0,0
Investeringsvindue	0,3	-0,1
Ændrede regler for pensionsbeskatning[2)]	0,0	0,5
Finanspolitik i 2012 og 2013 i øvrigt	-0,4	0,9
Samlet finanspolitik og øvrige økonomisk politiske tiltag i 2012 og 2013	0,3	1,4

1) Opgjort med udgangspunkt i de direkte provenuvirkninger i finanseffektberegningen.
2) Omfatter provenuvirkninger i 2012 og 2013 af loftet over indbetalinger til ratepensioner i Forårspakke 2.0 og finansloven for 2012 samt indførelsen af en ny kapitalpensionsordning uden fradrag i skatteaftalen fra juni 2012. I skatteaftalen fra juni 2012 gives mulighed for, at eksisterende kapitalpensioner kan overføres til en ny pensionsordning mod betaling af afgift i 2013. Disse afgiftsindtægter indgår ikke i de direkte provenuvirkninger og den strukturelle saldo.

Når BNP-væksten kan understøttes i 2013, mens den strukturelle saldo forbedres markant, skal det ses i lyset af tre forhold.

For det første ventes de private investeringer øget i betydeligt omfang i 2013 som følge af en række politiske tiltag med begrænsede konsekvenser for de offentlige finanser. Investeringer i renoveringer i almene boligselskaber, klimatilpasning samt øvrige investeringer i medfør af kickstarten skønnes at øge BNP-væksten med 0,4 pct.-point i 2013 uden at belaste den offentlige saldo. Forsommerens aftale om et investeringsvindue skønnes at øge væksten med yderligere med 0,3 pct.-point med begrænsede effekter for de offentlige budgetter.

For det andet forbedres skatteindtægterne på den korte bane ved ændrede regler for pensionsbeskatning, uden at det påvirker væksten. Det drejer sig blandt andet om, at der med *Forårspakke 2.0* og finansloven for 2012 er fastsat et loft over indbetalinger til ratepensioner på 50.000 kr. Derudover skønnes indførelsen af en ny kapitalpensionsordning uden fradrag i skatteaftalen fra juni 2012 yderligere at forøge de offentlige indtægter på den korte bane, uden at den enkelte skal betale mere i skat. De ændrede regler for pensionsbeskatning skønnes at styrke de offentlige finanser med ½ pct. af BNP i 2012 og 2013, uden at de påvirker væksten.

For det tredje konsolideres de offentlige finanser med yderligere 0,9 pct. af BNP i 2012 og 2013 blandt andet ved indfasning af finansieringselementer fra Forårspakke 2.0 og skattestigninger i medfør af genopretningsaftalen. Det påvirker væksten med -0,4 pct. af BNP, men modvirkes som nævnt af bidraget til BNP-væksten fra højere private investeringer.

2. Særlige emner på FFL13

Resumé

- Der afsættes næsten 2,9 mia. kr. ekstra i 2013 i forhold til 2012 til taxameterudgifter på ungdomsuddannelserne, de videregående uddannelser og SU som følge af det rekordstore optag på uddannelserne.
- Regeringen afsætter 500 mio. kr. til at videreføre en række initiativer på erhvervsuddannelserne og 180 mio. kr. til praktikpladsområdet, der foreslås finansieret gennem en omlægning af Arbejdsgivernes Elevrefusion.
- Regeringen vil gennemføre en ungepakke, der skal medvirke til at nedbringe ledigheden blandt unge. I 2013 forslås 193 mio. kr. målrettet til en række konkrete initiativer.
- Regeringen afsætter en reserve på 300 mio. kr. i 2013 og 150 mio. kr. årligt i 2014-2015 til et uddannelsesløft for ledige og en målrettet job- og uddannelsesindsats for dagpengemodtagere sidst i dagpengeperioden.
- Der afsættes mere end 20 mia. kr. til det offentlige forskningsbudget i 2013 svarende til 1,07 pct. af BNP.
- Regeringen foreslår afsat 3,9 mia. kr. til opførelsen af en ny Storstrømsbro.
- Satspuljen på 265 mio. kr. i 2013 skal udmøntes som led i forhandlingerne om finansloven for 2013.
- Regeringen har afsat en reserve på 400 mio. kr. i 2013 målrettet udsatte grupper, grønne initiativer samt opfølgning på ministerudvalg.
- Regeringen har indgået aftale med kommunerne om økonomien i 2013 der tilfører 300 mio. kr. til forebyggende og sundhedsfremmende indsatser samt 500 mio. kr. til bedre normeringer i dagtilbud.
- Regeringen har indgået aftale med regionerne om økonomien i 2013 der løfter regionernes driftsudgifter med godt 1 mia. kr. i forhold til budget 2012. Psykiatrien prioriteres med 200 mio. kr.
- Der er indarbejdet en et-årig fastlæggelse af domstolenes bevilling i 2013, der indebærer en merbevilling i 2013 på 171 mio. kr. i forhold til det teknisk videreførte bevillingsniveau i 2013 på FL12.
- Regeringen fremlægger på baggrund af en grundig gennemgang af samtlige erhvervsstøtteordninger forslag om sanering af erhvervsstøtten med i alt 2,0 mia. kr. i 2013.

2.1 Øget optag på uddannelserne

Det er regeringens målsætning, at 95 pct. af en ungdomsårgang gennemfører mindst en ungdomsuddannelse i 2015, og at 60 pct. af en ungdomsårgang gennemfører en videregående uddannelse i 2020. Udviklingen går i den rigtige retning. Fra 2006 til 2010 er der på begge områder sket en stigning i den andel af en årgang, der forventes at få en uddannelse, *jf. tabel 2.1*.

Tabel 2.1
Andele af en årgang, der forventes at gennemføre hhv. mindst en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse

Pct.	2006	2007	2008	2009	2010
Ungdomsuddannelse	85,8	85,6	85,3	87,4	89,6
Videregående uddannelse	48,4	47,9	47,0	49,4	53,6

Optaget på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser i de seneste år peger i retning af, at endnu flere unge fremover vil gennemføre en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse. Det vil hæve uddannelsesniveauet yderligere og bidrage til at opfylde uddannelsesmålene.

For at finansiere den stigende uddannelsesaktivitet har regeringen på finanslovforslaget for 2013 afsat næsten 2,9 mia. kr. ekstra til taxametertilskud på ungdomsuddannelserne, de videregående uddannelser og SU-stipendier, *jf. tabel 2.2*.

Tabel 2.2
Udviklingen i udgifter til uddannelse mv.

Mio. kr., 2013-pl	2012	2013	Stigning 2012-2013
Ungdomsuddannelser[1)]	**16.604**	**17.181**	**577**
- heraf erhvervsuddannelser	6.116	6.186	70
- heraf gymnasiale uddannelser	10.488	10.995	507
Videregående uddannelser[2]	**11.210**	**11.865**	**655**
- heraf erhvervsakademiuddannelser	1.054	1.156	102
- heraf professionsbacheloruddannelser	3.710	4.039	329
- heraf universitetsuddannelser	6.446	6.670	224
SU-stipendier	**17.101**	**18.730**	**1.629**
I alt	**44.915**	**47.776**	**2.861**

1) Omfatter aktivitetsafhængige tilskud til erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser og ikke grundtilskud og øvrige ikke-aktivitetsafhængigge tilskud.
2) Omfatter aktivitetsafhængige tilskud til erhvervsakademi-, professionsbachelor- og universitetsuddannelser.
Kilde: FFL13.

Blandt ungdomsuddannelserne har den største udgifts- og aktivitetsvækst været på de almengymnasiale uddannelser, hvor udgifterne forventes at vokse med ca. 5 pct. fra 2012 til 2013. I samme periode forventes aktiviteten at vokse ca. 3 pct. Dermed er enhedsudgiften steget. Det kan navnlig tilskrives indførelsen af et fleksibelt loft på 28 elever i klasserne på de gymnasiale uddannelser.

Blandt de videregående uddannelser har udviklingen været mest markant på professionsbacheloruddannelserne, hvor både aktivitets- og udgiftsvæksten frem til 2013 forventes at blive næsten 9 pct.

2.2 Styrkelse af erhvervsuddannelserne

En ungdomsuddannelse er den bedste vej til videre uddannelse og et solidt fodfæste på arbejdsmarkedet. Det er regeringens målsætning, at 95 pct. af en ungdomsårgang gennemfører mindst en ungdomsuddannelse i 2015. Erhvervsuddannelserne spiller en central rolle i forhold til at indfri målsætningen. Samtidig udgør erhvervsuddannede i dag den største medarbejdergruppe i det private erhvervsliv og spiller en central rolle i store dele af den offentlige sektor.

Der er imidlertid behov for at håndtere en række udfordringer på erhvervsuddannelsesområdet. Det gælder bl.a., at ca. 3.700 praktikpladssøgende elever i juni 2012 hverken havde en praktikplads eller en skolepraktikplads, selvom virksomheder inden for udvalgte brancher

mangler elever. Herudover kan bl.a. nævnes, at der et højt frafald på erhvervsuddannelserne – især på grundforløbet, hvor 28 pct. falder fra, mens frafaldet er 19 pct. i hovedforløbet. Samtidig er påbegyndelses- og færdiggørelsesalder på erhvervsuddannelserne relativ høj i forhold til øvrige ungdomsuddannelser.

For blandt andet at håndtere disse udfordringer vil regeringen nedsætte et erhvervsuddannelsesudvalg med deltagelse af arbejdsmarkedets parter. Erhvervsuddannelsesudvalget skal fremlægge konkrete anbefalinger til, hvordan der sikres *dels* en øget kvalitet på erhvervsuddannelserne, så flere uddannelsesparate unge gennemfører en erhvervsuddannelse i en tidligere alder, *dels* mere grundlæggende og langsigtede løsninger på praktikpladsområdet, der skal skærpe uddannelsesgarantien, så alle unge har mulighed for at afslutte deres erhvervsuddannelse.

Udvalget skal bl.a. se på en målretning af EUD mod unge under 25 år. Det skal bidrage til at frigive praktikpladser til de unge, idet voksne over 25 år i dag optager ca. en tredjedel af pladserne. Samtidig vil regeringen styrke og udvikle tilbuddene til voksne ufaglærte i voksen- og efteruddannelsessystemet, så de voksne oplever mere attraktive tilbud og undgår et unødigt langt uddannelsesforløb, *jf. boks 2.1.*

Boks 2.1

Elementer i udvalgsarbejde

Grundlæggende og langsigtede løsninger på praktikpladsområdet

- Sikring af flere uddannelsesaftaler i virksomhederne til at understøtte en reel uddannelsesgaranti, bl.a. gennem muligheder for mere fleksibel afholdelse af praktik og styrkelse af det praktikpladsopsøgende arbejde.
- Sikring af skolepraktikpladser i perioder med svage økonomiske konjunkturer, der understøtter arbejdsmarkedets behov og regeringens mål om, at unge skal hurtigere igennem uddannelsessystemet, fx gennem en mere fleksibel styring af skolepraktik.
- Målretning af erhvervsuddannelserne og i særlig grad praktikpladserne mod unge under 25 år, og samtidig styrke og udvikle tilbuddene til voksne ufaglærte i voksen- og efteruddannelsessystemet, så de voksne oplever mere attraktive tilbud og undgår et unødigt langt uddannelsesforløb.
- Videreførelse og justering af udvalgte initiativer i praktikpladsaftalen for 2012.

Øget kvalitet på erhvervsuddannelserne

- Ændring af indgange, grundforløb og trindeling på erhvervsuddannelserne for at sikre en mere effektiv vej gennem erhvervsuddannelsessystemet, så unge i gennemsnit er yngre, når de færdiggør en uddannelse.
- Indholdsmæssig styrkelse af erhvervsuddannelserne gennem bedre muligheder for, at eleverne opnår højere faglige niveauer, kompetencer inden for innovation og iværksætteri samt studiekompetencer med henblik på evt. videreuddannelse i fx erhvervsakademiuddannelser eller professionsbacheloruddannelser.
- Mulighed for indførelse af adgangskrav på udvalgte uddannelser, som på et dokumenteret, evidensbaseret og administrerbart grundlag kan bidrage til at understøtte, at flere unge med de nødvendige forudsætninger kan afslutte en påbegyndt erhvervsuddannelse.

Med finanslovforslaget for 2013 lægger regeringen op til at videreføre en række bevillinger, som ellers ville bortfalde efter udløbet af globaliseringsaftalen. Regeringen afsætter således i alt 500 mio. kr. årligt i perioden 2013-2016 til øget kvalitet i erhvervsuddannelserne og til kommunernes vejledningsindsats mv. Ud af de 500 mio. kr. vil ca. 430 mio. kr. blive udmøntet direkte til erhvervsuddannelserne med henblik på at sikre, at erhvervsuddannelserne ikke oplever et bevillingsmæssigt fald pr. årselev i 2013 som følge af globaliseringsaftalernes ophør. De resterende 180 mio. kr., der foreslås tilvejebragt ved en finansieringsomlægning af Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER), jf. nedenfor, afsættes til videreførelse af udvalgte initiativer på praktikpladsområdet, *jf. tabel 2.3.*

Tabel 2.3
Økonomiske konsekvenser ved styrkelse af erhvervsuddannelser

Mio. kr. 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Videreførelse af initiativer i praktikpladsaftalen for 2012	180	180	180	180
Videreførelse af bevillinger til øget kvalitet på erhvervsuddannelserne mv.	500	500	500	500
I alt til styrkelse af erhvervsuddannelserne	**680**	**680**	**680**	**680**

Finansieringsomlægning af Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER)

Erhvervsuddannelserne og erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse er et fælles ansvar for arbejdsmarkedets parter og det offentlige. Det gælder både i forhold til at sikre udbud og efterspørgsel og i forhold til finansiering. Regeringen foreslår en finansieringsomlægning af Arbejdsgivernes ElevRefusion (AER), således at arbejdsgiverne overtager det samlede finansieringsansvar for skolepraktikydelse pr. 1. januar 2013 og de samlede udgifter til VEU-godtgørelse pr. 1. januar 2014. AER-bidraget pr. bidragydende fuldtidsansat omlægges ved denne lejlighed til et bredere uddannelsesbidrag (Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag), og den nuværende adskillelse af bidraget til VEU-godtgørelse og lønrefusion mv. inden for AER-systemet ophæves.

Derudover vil regeringen afskaffe den nuværende præmie- og bonusordning. Effekten af ordningen har gennem de seneste år vist sig at være aftagende, og der er således behov for at sikre en mere grundlæggende og langsigtet løsning på praktikpladsproblemet. I stedet foreslås indført en midlertidig præmie- og bonusordning i 2013, som sammen med finansieringsomlægningen kan understøtte oprettelsen af praktikpladser, indtil en målretning af erhvervsuddannelserne mod unge under 25 år og oprettelse af attraktive tilbud til voksne ufaglærte i voksen- og efteruddannelsessystemet kan gennemføres i 2014.

Finansieringsomlægningen vil isoleret set indebære statslige mindreudgifter på i størrelsesordenen 300 mio. kr. i 2013, 300 mio. kr. i 2014, 250 mio. kr. i 2015 og 250 mio. kr. 2016, idet arbejdsgiverne overtager udgifterne til skolepraktikydelse og de fulde udgifter til VEU-godtgørelse, herunder den del af VEU-godtgørelsen som staten finansierer i dag, *jf. tabel 2.4.*

Tabel 2.4
Statslige mindreudgifter ved en finansieringsomlægning

Mio. kr. 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Skolepraktik (ydelse)	300	270	220	220
VEU-godtgørelse	0	30	30	30
I alt	**300**	**300**	**250**	**250**

De statslige mindreudgifter fra en finansieringsomlægning afsættes som en reserve på finanslovforslaget til nye uddannelsesinitiativer, hvoraf 180 mio. kr. årligt foreslås afsat til at videreføre udvalgte initiativer fra praktikpladsaftalen for 2012, *jf. tabel 2.5.* De resterende midler prioriteres til øvrige uddannelsesinitiativer og udmøntes i efteråret 2012.

Tabel 2.5
Reserve og negativ budgetregulering på § 35

Mio. kr. 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Reserve på § 35	**300**	**300**	**250**	**250**
- heraf prioriteret til videreførelse af praktikpladsaftalen	180	180	180	180
- heraf prioriteret til øvrige uddannelsesinitiativer	120	120	70	70
Negativ budgetregulering på § 35 (provenu fra finansieringsomlægning)	**-300**	**-300**	**-250**	**-250**

Med den foreslåede finansieringsomlægning vil arbejdsgiverne tage et større ansvar for finansiering af erhvervsuddannelserne og erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, idet arbejdsgiverne finansierer de fulde udgifter til godtgørelse, mens staten finansierer driftsudgifter til uddannelse samt godtgørelsesudgifter til ledige på erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Dermed sikres en bedre balance mellem arbejdsgiverfinansiering og finansiering fra det offentlige.

Afviklingen af den nuværende præmie- og bonusordning til fordel for en mindre omfattende midlertidig ordning vil imidlertid indebære, at udgifterne inden for AER forventes at falde fra det nuværende bidrag på knap 3.000 kr. til knap 2.500 kr. årligt i 2016.

2.3 Forskning

Forskning medvirker til, at Danmark også i fremtiden har en konkurrencedygtig økonomi. Når ny og innovativ viden kanaliseres ud i samfundet, bidrager det til at skabe vækst og velstand. Dermed fastholder regeringen, at den internationale Barcelona-målsætning om anvendelse af 1 pct. af BNP til offentlig forskning og udvikling skal være et gulv – ikke et loft.

I 2013 forventes det offentlige forskningsbudget at udgøre 20.170 mio. kr. svarende til 1,07 pct. af BNP, *jf. tabel 2.6.*

Tabel 2.6
Det offentlige forskningsbudget 2007-2013

Mio. kr., 2013-pl	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Statens forskningsbudget i alt	13.740	14.807	15.879	16.044	16.726	16.352	16.292
Øvrige offentlige forskningsbudget i alt	2.363	2.643	2.924	3.501	3.466	3.791	3.878
Offentligt forskningsbudget i alt	**16.103**	**17.450**	**18.803**	**19.545**	**20.192**	**20.143**	**20.170**
Andel af BNP i alt	**0,84**	**0,91**	**1,05**	**1,08**	**1,10**	**1,09**	**1,07**

Kilde: 2007-2012 er Danmarks Statistiks *Offentligt forskningsbudget 2012* fra 25. juli 2012, opregnet til 2013-prisniveau. 2013 er forskningsbevillingerne på FFL13 fsva. statens forskningsbudget og Finansministeriets fremskrivning fsva. det øvrige offentlige forskningsbudget.

Det offentlige forskningsbudget er steget fra godt 16 mia. kr. i 2007 til mere end 20 mia. kr. i 2013. Det statslige forskningsbudget er i samme periode steget fra knap 14 mia. kr. i 2007 til godt 16 mia. kr. i 2013. I *tabel 2.7* fremgår den forventede udvikling i det statslige forskningsbudget for 2013-2016 fordelt på hovedområder. Som det fremgår af tabellen udestår fordelingen af reserver på 983 mio. kr. i 2013.

Tabel 2.7
Det statslige forskningsbudget 2012-2016

Mio. kr., 2013-pl	2012	2013	2014	2015	2016
Basisforskning på universiteterne	8.366	8.367	8.368	8.366	7.682
Det Strategiske Forskningsråd	846	643	361	354	339
Det Frie Forskningsråd	1.239	1.025	1.014	995	975
Innovation	1.021	698	703	704	704
Øvrig forskning	4.881	4.576	4.053	4.037	3.530
Reserver	-	983	1.743	1.712	3.029
I alt	16.352	16.292	16.242	16.168	16.259

Anm.: Innovation indeholder midler under Rådet for Teknologi og Innovation (§19.74.01.) Reserver indeholder UMTS-kredsens reserve og forskningsreserven.

Bevillingerne i det statslige forskningsbudget bevilges til forskellige stadier indenfor forskning. Bevillingerne til basisforskning på universiteterne bevilges direkte til universiteterne uden bin-

dinger og kan prioriteres efter universiteternes egne ønsker. Det Frie Forskningsråd finansierer forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer, der dog skal søges i konkurrence ved åbne opslag. Midlerne under det Det Strategiske Forskningsråd søges også i konkurrence, men fokuserer på politisk prioriterede og tematisk afgrænsede forskningsområder, der er fastlagt på forhånd. Innovation indeholder programmer til at fremme samarbejde og formidling af viden mellem forskere, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, og virksomheder med henblik på kommercialisering af forskningsresultater. Kategorien øvrig forskning omfatter bl.a. demonstrationsprogrammer inden for energi og miljø, hvor teknologier der er tæt på markedsudbredelse afprøves.

Reserverne indeholder en forskningsreserve og en UMTS-reserve som udmøntes i efterårets finanslovforhandlinger, Forskningsreserven udmøntes af partierne bag en kommende finanslovsaftale og UMTS-reserven udmøntes af teleforligskredsen.

På finanslovforslaget for 2013 har regeringen bl.a. valgt at prioritere en række konkrete forskningsinitiativer, *jf. boks 2.2.*

Boks 2.2
Nye prioriteringer i forskning på FFL13

Regeringen har med finanslovforslaget for 2013 prioriteret at sikre en flerårig stabilitet for universiteter og øvrige videregående uddannelsesinstitutioner bl.a. i forhold til den forsknings- og udviklingsbaserede undervisning. Der afsættes ekstra basisforskningsmidler til universiteter og sektorforskningsinstitutioner for en treårig periode. Der afsættes ca. 900 mio. kr. i 2013 og 700 mio. kr. årligt i 2014 og 2015 til basisforskningsmidler.

Herudover afsættes der 355 mio. kr. årligt i 2013-2015 til udviklings- og evidensbasering af uddannelserne på professionshøjskoler og erhvervsakademier og forskning i professionsfagene, som skal bidrage til at institutionerne kan styrke videngrundlaget for uddannelserne bl.a. i samarbejde med universiteterne og videreføre forskningsunderstøttelsen af læringsprofessionens praksisfelt (uddannelsesforskning) gennem uddannelse af ph.d.er og opbygning af forskningskapacitet inden for alment og fagligt didaktiske samt pædagogiske områder.

Som opfølgning på energiaftalen og for at sikre det videnskabelige grundlag for regeringens grønne energipolitik afsættes 596 mio. kr. i 2013 til energiforskning til fremtidens energisystemer. De samlede bevillinger til energiforskning bliver dermed videreført med et niveau på 1¼ mia. kr. om året. Af det afsatte beløb i 2013 vedrører 324 mio. kr. videreførelse af Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), mens de øvrige 272 mio. kr. uddeles til forskningsprojekter efter ansøgning til Det Strategiske Forskningsråd.

Til at videreføre innovationscentre i førende internationale forsknings-, uddannelses- og innovationsregioner med henblik på at hjemtage viden til at styrke den danske konkurrenceevne afsættes 25 mio. kr. i 2013 og 2014.

Danmark og Sverige indgik i 2009 en aftale om et fælles værtskab om at etablere en international forskningsfacilitet, European Spallation Source (ESS). Fra 2013 afsættes yderligere 180 mio. kr. årligt til dette initiativ.

Regeringen har på finanslovforslaget for 2013 afsat en forskningsreserve på 2013 på 770 mio. kr. Reserven i 2013 foreslås udmøntet i forbindelse med forhandlingerne om finansloven, *jf. tabel 2.8*. Herudover afsættes 28 mio. kr. i 2013 og 40 mio. kr. i 2014 til videnpiloter i regeringens oplæg til ungepakke.

Tabel 2.8
Regeringens udspil til fordeling af forskningsreserven

Mio. kr., 2013-pl	2013
Forskningsreserve til udmøntning i alt	**770**
Strategiske investeringer i forskning - herunder miljø, sundhed, fødevarer og fremtidens produktionssystemer	240
Forskningsinfrastruktur	30
Innovation og entreprenørskab	307
Styrket europæisk og internationalt forskningssamarbejde	50
Karriereudvikling for unge forskere og forskningsformidling mv.	140
Terrorforskning	3

I teleforliget er det aftalt at anvende provenuet fra auktionen over 3G mobillicenser til forskning og IT. Den tilbageværende del af provenuet på 184 mio. kr. årligt i 2013-2015 foreslår regeringen, at teleforligskredsen udmønter i forbindelse med finanslovsforhandlingerne. Regeringens forhandlingsudspil omfatter initiativer inden for forskning, innovation og IT, herunder digitalisering, *jf. tabel 2.9*.

Tabel 2.9
Regeringens udspil til fordeling af UMTS-reserven

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015
UMTS-reserve til udmøntning i alt	**184**	**184**	**184**
Markedsmodningsfond	140	140	140
Digitalisering af kulturarven	6	6	6
Designprisen INDEX	6	6	6
Early Warning (væksthuse)	5	5	5
It-sikkerhed (identitetstyveri, NemId og offentlig App Store, hjælp til it-svage)	17	17	17
Proof of business	10	10	10

2.4 Ungepakke

Regeringen lagde i 2020-planen op til at gennemføre en ungepakke, der skal medvirke til at nedbringe ledigheden blandt unge. På finanslovforslaget afsættes midler til en ungepakke med en række initiativer*, jf. tabel 2.10*. Ungepakken er udarbejdet umiddelbart efter færdiggørelsen af ministerparagrafferne på finanslovforslaget. På den baggrund er de bevillingsmæssige konsekvenser af pakken indbudgetteret som en reserve og en negativ budgetregulering (finansiering) på finanslovforslagets §35. Generelle reserver. Reserven og budgetreguleringen udmøntes på ændringsforslaget til finanslovforslaget for 2013.

Tabel 2.10
Indbudgettering af ungepakke på § 35 Generelle reserver

Mio. kr., 2013-pl	2012	2013	2014	2015	2016
Brobygning til uddannelse og praktikkonsulenter	0	35	26	0	0
Bedre voksenlærlingeordning for ledige	0	28	54	59	36
Uddannelse for unge ufaglærte og faglærte	0	10	10	6	0
Fagpiloter	0	5	5	5	0
Styrkelse af jobrotationsordningen	36	71	71	47	47
Styrkelse af videnpilotordningen	10	38	40	0	0
Dimittendjob	0	6	0	0	0
I alt	**46**	**193**	**206**	**117**	**83**

Brobygning til uddannelse og praktikkonsulenter. Der afsættes 35 mio. kr. i 2013 til etablering af brobygningsforløb, hvor uddannelsessvage unge deltager i indslusningsforløb på uddannelsesinstitutioner samt ansættelse af praktikkonsulenter på erhvervsskoler med henblik på at bistå unge i brobygningsforløb med at finde praktikpladser.

Bedre voksenlærlingeordning for ledige. Der afsættes 28 mio. kr. i 2013 med henblik på at afkoble adgangen til voksenlærlingeordningen for ledige fra arbejdsmarkedsbalancen i en treårig forsøgsperiode fra 2013-2016, så virksomhederne kan få tilskud, når de indgår uddannelsesaftaler med voksenelever fra ledighed inden for alle fagområder.

Uddannelsespulje for langtidsledige unge ufaglærte og faglærte. Der etableres en midlertidig regional pulje i 2013-2015, der skal forbedre jobcentrenes muligheder for at give ufaglærte en uddannelse og faglærte et relevant kompetenceløft inden for områder med behov for arbejdskraft på kort og mellemlangt sigt. I 2013 afsættes 10 mio. kr.

Fagpiloter. Som pendant til videnpilotordningen etableres en ny ordning, hvorefter der kan ydes tilskud til små og mellemstore virksomheder, der ansætter unge med en netop afsluttet erhvervsuddannelse, til at gennemføre et udviklingsprojekt. Der afsættes 5 mio. kr. til ordningen årligt i 2013-2015.

Styrkelse af jobrotationsordningen. Den ordinære jobrotationsordning rettet mod ufaglærte, faglærte samt ansatte med en forældet uddannelse gøres til en lovbunden bevilling. Det skønnes at indebære offentlige merudgifter på i størrelsesordenen 47 mio. kr. årligt fra 2013 og frem. Herudover tilføres den ordinære jobrotationsordning 36 mio. kr. i 2012. Endvidere afsættes yderligere 24 mio. kr. årligt i 2013 og 2014 til at udvide ordningen for særlige grupper til også at omfatte AC'ere.

Styrkelse af videnpilotordningen. Der afsættes yderligere midler i 2012-2014 til videnpilotordningen, hvor små og mellemstore virksomheder kan få støtte til at ansætte en højt uddannet medarbejder til udviklingsprojekter. I 2013 afsættes 38 mio. kr.

Partnerskaber om dimittendjob. Der afsættes i alt 6 mio. kr. i 2013 til partnerskaber mellem kommuner, a-kasser og offentlige institutioner med det formål at give dimittender med korte og mellemlange videregående uddannelser konkret erhvervserfaring gennem dimittendjob.

Initiativerne foreslås finansieret gennem omprioriteringer inden for Beskæftigelsesministeriets område gennem en reduktion af driftsloftet over de kommunale aktiveringsudgifter, reduktioner af diverse puljer samt via afledte mindreudgifter til forsørgelse som følge af en bedre voksenlærlingeordning og styrket jobrotation. Herudover finansieres styrkelsen af videnpilotordningen ved omprioriteringer inden for Uddannelsesministeriets område samt midler fra forskningsreserven.

2.5 Uddannelsesløft af ledige og målrettet job- og uddannelsesindsats for dagpengemodtagere sidst i dagpengeperioden

Regeringen ønsker at give ledige et uddannelsesløft, så fx ufaglærte ledige kan blive faglærte eller foretage et sporskifte. Samtidig styrkes indsatsen for ledige, der fra 1. januar 2013 nærmer sig tidspunktet, hvor de har opbrugt retten til dagpenge. Derfor fremlægger regeringen i efteråret 2012 en plan for uddannelsesløft af ledige og målrettet job- og uddannelsesindsats for dagpengemodtagere sidst i dagpengeperioden, der blandt andet vil indeholde tilbud om uddannelse og opkvalificering. På den baggrund afsættes en reserve på 300 mio. kr. i 2013 og 150 mio. kr. årligt i 2014 og 2015. Indsatsen finansieres ved en reduktion af det kommunale driftsloft for aktiveringsudgifter, *jf. tabel 2.11.*

Tabel 2.11
Indbudgettering af målrettet uddannelsesløft af ledige og målrettet job- og uddannelsesindsats for dagpengemodtagere sidst i dagpengeperioden på § 35. Generelle reserver

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Reserve	300	150	150	-
Budgetregulering	-300	-150	-150	-

De bevillingsmæssige konsekvenser af initiativet indbudgetteres som en reserve og en negativ budgetregulering (finansiering) på §35. Generelle reserver. Reserven og budgetreguleringen udmøntes på ændringsforslaget til finanslovforslaget for 2013.

2.6 Satspuljen

Satspuljen udgør 265 mio. kr. i 2013, som skal udmøntes som led i forhandlingerne om finansloven for 2013.

Satsreguleringsordningen indebærer, at såfremt de private lønstigninger (ekskl. pensionsbidrag mv.) to år før overstiger 2 pct., kan der afsættes op til 0,3 pct. af de samlede offentlige udgifter til indkomstoverførsler reguleret med satsreguleringsprocenten til det såkaldte puljebeløb.

Den private lønudvikling har været afdæmpet i 2011. Der vil derfor ikke blive tilført nye midler til satspuljen i 2013. Der vil dog være forhandlinger om frigivne midler fra initiativer, der ophører, samt uforbrugte og omprioriterede midler mv.

Puljen tilføres 125 mio. kr. i 2013 som følge af bortfald af tidligere års initiativer mv. og 11 mio. kr. ved tilbageførsel af uforbrugte midler. Hertil kommer en forhøjelse af puljen på 75 mio. kr. i 2013 som følge af en korrektion vedrørende beregningen af puljen for 2012. Endvidere forventes det, at der kan udmøntes 54 mio. kr. i 2013 som følge af omprioriteringer af uforbrugte midler fra tidligere år forudsat satspuljeparternes tilslutning.

Regeringen vil stille forslag til udmøntning af satspuljen til udsatte børn og unge, sundhed for udsatte grupper, integration og styrket indsats for førtidspensionister og fleksjobbere, *jf. boks 2.3.*

Boks 2.3
Hovedtemaer i regeringens forslag til udmøntning af satspuljen for 2013

- Udsatte børn og unge, herunder en styrket indsats i forhold til børn, der har været udsat for overgreb.
- Sundhed for udsatte grupper, herunder nedbringelse af ventetiden til smertebehandling og forbedring af tilbud på centre for voldtægtsofre.
- Integrationsindsats.
- Styrket indsats for førtidspensionister og fleksjobbere, herunder opstart af ressourceforløb og rehabiliteringsteam samt indsatsen i ressourceforløb prioriteres i satspuljen, jf. Aftale om en reform af førtidspension og fleksjob.

Regeringen vil forhandle udmøntningen af puljen med partierne bag satspuljen.

Herudover har regeringen afsat en reserve på finanslovforslaget på 400 mio. kr. i 2013 og frem. Regeringen foreslår, at midlerne udmøntes til henholdsvis udsatte grupper, grønne ini-

tiativer samt opfølgning på ministerudvalgene om ny erhvervspolitik, integrationsreform, ungdomsuddannelser samt videregående uddannelser.

2.7 Ny dobbeltsporet vej-, jernbane- og cykelbro over Storstrømmen

Regeringen vil prioritere den kollektive trafik og sikre, at det bliver attraktivt for flere danskere at bruge kollektiv transport. Det skal samtidig sikres, at kapaciteten i den kollektive infrastruktur løbende udbygges, hvor det er nødvendigt, herunder at udbygningen af vores infrastruktur sikrer mulighederne for fortsat vækst i det danske samfund.

På Storstrømsbroen mellem Sjælland og Falster er det blevet klart, at den nuværende bro ikke vil kunne holde til den øgede jernbanegodstrafik, når Femern Bælt forbindelsen åbner. En ny dobbeltsporet vej- og jernbane giver en fremtidssikret løsning samt en forbedret kapacitet og regularitet for jernbanetrafikken. Samtidig muliggør en ny forbindelse, at det samlede jernbanelandanlæg til Femern Bælt-forbindelsen kan dimensioneres til 200 km/t, hvilket skaber de bedste muligheder for at udnytte den øgede kapacitet på jernbanen, som Femern Bælt forbindelsen vil bidrage med.

Regeringen ønsker at etablere en ny dobbeltsporet jernbanebro, inkl. vejforbindelse og cykelsti, over Storstrømmen. Regeringen foreslår at afsætte i alt 3,9 mia. kr. over de kommende år fra Infrastrukturfonden til anlæg af en ny bro, *jf. tabel 2.12.* Forslaget skal drøftes med partierne bag den grønne transportaftale.

Tabel 2.12
Finansiering af Storstrømsbroen

	Mio. kr., 2013-pl
Udgift	
Ny kombineret dobbeltsporet vej- og jernbanebro over Storstrømmen	3.891,3
Finansiering	
Overskydende midler fra Signalprogrammet (2009-2020)	3.807,4
Resterende midler i Infrastrukturfonden	83,9
I alt	**3.891,3**

De overskydende midler fra Signalprogrammet skyldes primært et godt tilrettelagt udbud, hvor de valgte leverandørers priser ligger markant under det tidligere budgetterede. Herudover er der gennemført en budgetanalyse af Signalprogrammets udgifter til styring, projektering og tilsyn i perioden 2012-2023, hvorved udgiftsniveauet hertil er reduceret med ca. 797 mio. kr. (2013-pl) inkl. reserver.

2.8 Aftale om kommunernes økonomi

Regeringen indgik den 10. juni 2012 aftale med KL om kommunernes økonomi for 2013, *jf. tabel 2.13.*

Med aftalen om kommunernes økonomi for 2013 kan kommunerne videreføre niveauet for de budgetterede serviceudgifter for 2012 korrigeret for den skønnede udvikling i priser og lønninger. Derudover tilføres kommunerne et løft på 300 mio. kr. til kommunernes forebyggende og sundhedsfremmende indsats samt et løft på 500 mio. kr. til bedre normeringer på dagtilbudsområdet.

Kommunernes serviceudgifter kan i 2013 samlet udgøre 231,6 mia. kr. Hertil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Som led i aftalen om kommunernes økonomi for 2013 er der indgået en moderniseringsaftale, der med konkrete initiativer omkring bl.a. afbureaukratisering, digitalisering og velfærdsteknologi samlet frigør 733 mio. kr. til borgernær service.

Tabel 2.13
Aftale om kommuners økonomi i 2013

	Mio. kr., 2013-pl
Udgangspunkt for aftale om kommunernes økonomi	230.772[1)]
Løft til forebyggelse og sundhedsfremme	300
Løft til bedre normeringer i dagtilbud	500
Prioritering af borgernær service	733
Frigjorte ressourcer – moderniseringsaftale	-733
Serviceudgifter netto	**231.572**
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	15.517

1) Eksklusiv aktivitetsafhængig medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen.

Der er aftalt et maksimalt anlægsniveau på 15,5 mia. kr. i 2013, hvilket er fuldt finansieret inden for rammerne af aftalen. Det indgår heri, at der udmøntes 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden. Kommunernes investeringsniveau på kvalitetsfondsområderne (dagtilbud, folkeskole og ældreområdet) skal således udgøre mindst 7 mia. kr. i 2013.

Regeringen og KL er med aftalen derudover enige om en række fælles initiativer, der skal understøtte en grøn omstilling i de kommende år, herunder at kommunerne gennemfører et løft af investeringerne i klimatilpasning på spildevandsområdet på 2,5 mia. kr. i 2013.

Der er fastsat et balancetilskud for at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under et i 2013. Balancetilskuddet løftes i 2013 ekstraordinært med 3.000 mio. kr. med henblik på at styrke kommunernes generelle likviditet. Hertil afsættes der en lånepulje på 500 mio. kr. til kommuner med lav likviditet.

I 2013 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes overholdelse af de aftalte serviceudgifter for 2013, mens 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud er betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter lever op til den aftalte ramme for 2013.

Bedre ressourceudnyttelse og moderniseringsaftalen

Regeringen og KL er enige om i fællesskab at frigøre ressourcer i kommunerne svarende til samlet 1½ mia. kr. i 2013 og 2014. Aftalen indebærer, at regeringen såvel som kommunerne hver vil gennemføre initiativer, der frigør i alt 750 mio. kr. frem til 2014.

Regeringen har fremlagt en række nye statslige initiativer, der i alt frigør 358 mio. kr. i kommunerne i 2013, *jf. tabel 2.14*. De frigjorte ressourcer forbliver i kommunerne og anvendes til at forbedre den borgernære service i overensstemmelse med de lokale behov.

Tabel 2.14

Statslige initiativer til frigørelse af ressourcer til borgernær service i kommunerne i 2013

	2013
Mio. kr., 2013-pl	
Afbureaukratisering	**194**
Herunder blandt andet:	
Forenkling af frit valg på hjemmehjælpsområdet	132
Lempelse af annonceringspligten for offentlige udbydere	10
Forenkling af regler på beskæftigelsesområdet	
Suspension af strafrefusion	20
Digitalisering	
Digital post	24
Digital selvbetjening	41
Det Fælles Medicinkort	6
Indkøb	
Afledte muligheder af statslige indkøbsaftaler	72
Nye statslige initiativer i alt	**358**

2.9 Aftale om regionernes økonomi

Med aftalen om regionernes økonomi for 2013 fra den 9. juni 2012 er der sikret grundlag for en fortsat udbygning af sundhedsområdet i 2013. Med aftalen løftes de regionale driftsudgifter eksklusiv medicintilskud med godt 1 mia. kr. i forhold til budgetterne for 2012, *jf. tabel 2.15.*

Tabel 2.15
Aftalte serviceudgifter i regioner i 2013

Mio. kr., 2013-pl	Sundhed	Regional udvikling
Udgangspunkt for aftalen	93.921	2.937
Niveau for medicintilskud i 2013	6.396	
Realløft til sygehusaktivitet i 2013	673	
Løft af øvrige sundhedsudgifter i 2013	349	
Prioritering af psykiatrien i 2013 (omprioritering)	200	

Aktiviteten på sygehusområdet i 2013 løftes med 3 pct. Det finansieres af et økonomisk løft og af produktivitetsforbedringer i 2013 på 2 pct., svarende til produktivitetsforbedringskravet for 2012. Øvrige sundhedsudgifter løftes med knap 350 mio. kr.

Samtidig er der aftalt en prioritering af psykiatrien med 200 mio. kr. til en målrettet kapacitetsudbygning med henblik på indførelse af nye patientrettigheder i psykiatrien.

Med aftalen er der enighed om, at der ved en omprioritering af ressourcerne i det regionale sundhedsvæsen fortsat kan frigøres betydelige ressourcer, uden at kvaliteten af den sundhedsfaglige indsats sænkes. I 2013 skal frigøres 300 mio. kr., som omprioriteres til den borgernære service. Det skal bl.a. ske ved en mere effektiv regional administration, lavere sygefravær og mere effektivt indkøb.

Sundhedsområdet blev herudover som led i aftalen om kommunernes økonomi for 2013 løftet med 300 mio. kr. til kommunernes forebyggende og sundhedsfremmende indsats.

Anlægsinvesteringer i regionerne

Økonomiaftalen for 2013 giver grundlag for at videreføre en regional anlægsaktivitet på et meget højt niveau. Der er i 2013 aftalt et anlægsloft for almindelig anlægsaktivitet (brutto) i regionerne på 2.200 mio. kr. Samtidig er der skabt grundlag for en fortsat realisering af de store sygehusbyggerier med kvalitetsfondsstøtte, hvor der for 2013 er forudsat et afløb på 3 mia. kr., *jf. tabel 2.16 og boks 2.4.*

Tabel 2.16
Regional anlægsaktivitet 2013

	Mia. kr.
Almindelig anlægsaktivitet (anlægsloft)	2,2
Kvalitetsfondsbyggerier	3,0
I alt	**5,2**
OPP-pulje (deponeringsfritagelsespulje)	*0,3*

Boks 2.4
Nye og moderniserede sygehuse

Der gennemføres over de kommende år en stor investeringssatsning i nye og moderniserede sygehuse med støtte fra den statslige kvalitetsfond. I 2013 forventes den afledte anlægsinvestering i regionerne at udgøre 3 mia. kr.

De nye og moderniserede sygehuse etableres over hele landet: Aalborg, Viborg, Aarhus, Gødstrup, Aabenraa, Kolding, Odense, Køge, Slagelse, Hvidovre, Bispebjerg, Rigshospitalet, Herlev samt Hillerød. Hertil kommer to psykiatriske sygehusbyggerier i henholdsvis Slagelse og på Sct. Hans hospital.

For at styrke brugen af offentlig-private partnerskaber etableres samtidig en pulje på 300 mio. kr. til konkrete OPP-projekter. Regionerne kan indenfor puljens rammer søge om hel eller delvis deponeringsfritagelse i forbindelse med sådanne partnerskabsprojekter.

Med aftalen etableres endvidere mulighed for at øge investeringsrammerne for de nye sygehuse med kvalitetsfondsstøtte med samlet 1 mia. kr., så byggerierne kan opføres med de nyeste, fremtidssikrede energistandarder (bygningsklasse 2020). Konkret afsættes en lånepulje til energiinvesteringer i de kvalitetsfondsstøttede byggerier, hvorfra lånedispensation fra puljen kan meddeles under forudsætning af, at byggeriet kan klassificeres efter bygningsreglementets energiramme ”bygningsklasse 2020”. Lånedispensationen kan udgøre indtil 2,3 pct. af den samlede investeringsramme for regionens kvalitetsfondsstøttede projekter.

2.10 Domstolenes bevilling i 2013

Siden 2010 har domstolene været tilført en merbevilling til nedbringelse af sagspukler i byretterne. I løbet af 2012 forventer domstolene at have nedbragt sagsmængden i byretterne til niveauet fra før domstolsreformen i 2007. Med nedbringelsen af sagspuklen forventes domstolene således i 2013 at kunne fastholde det nuværende niveau for antal verserende sager ved byretterne med et lavere bevillingsniveau end i 2012.

På finansloven for 2012 blev domstolenes økonomi fastlagt for ét år i 2012. Aftalen indebar bl.a. igangsættelse af en række tværministerielle udredningsarbejder på domstolenes område, der færdiggøres i 2013.

På baggrund af ovenstående er der på FFL13 indarbejdet en etårig fastlæggelse af domstolenes bevilling i 2013. Dette indebærer en merbevilling til domstolenes på 171,0 mio. kr. i forhold til det teknisk videreførte bevillingsniveau i 2013, der blev indarbejdet på finansloven for 2012, *jf. tabel 2.17.*

Tabel 2.17
Merbevilling til domstolene i 2013

Mio. kr., 2013-pl	2013
Videreførsel af bevilling til fastholdelse af sagsproduktion mv.	95
Videreførsel af bevilling til digital tinglysning	16
Tekniske korrektioner mv.	51
Video3	9
Grønlandsk retskredsreform	1
I alt	**171**

Merbevillingen dækker primært over videreførsel af 94,5 mio. kr. til videreførelse af domstolenes nuværende sagsproduktion mv. i 2013, videreførelsen af 15,6 mio. kr. til digital tinglysning samt 51,3 mio. kr. som følge af tekniske korrektioner mv.

Domstolene bevilling hæves endvidere med 8,6 mio. kr. i sammenhæng med udmøntningen af en ABT-reserve til en landsdækkende videokonferenceløsning på justitsområdet (video3).

Endelig påbegyndes en regionalisering af de grønlandske retskredse svarende til de nuværende grønlandske kommunegrænser. Herved vil reformen af det grønlandske retsvæsen bliver fuldt gennemført. Dette indebærer en merbevilling på 1,0 mio. kr. i 2013 stigende til 13,5 mio. kr. i 2016.

2.11 Reform af førtidspension og fleksjob

Regeringen, Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti har den 30. juni 2012 indgået aftale om en reform af førtidspension og fleksjob. Aftalen betyder, at unge som udgangspunkt ikke skal på førtidspension, men i stedet skal have en individuel og helhedsorienteret indsats i ressourceforløb, der tager udgangspunkt i den enkeltes muligheder og behov. Samtidig målrettes fleksjobordningen til dem, der har størst behov.

Reformen medfører blandt andet øgede offentlige udgifter til ressourceforløb og offentlige mindreudgifter til fleksjob og på sigt førtidspension.

På den baggrund er der på finanslovforslaget indbudgetteret en negativ budgetregulering på i alt 296 mio. kr. før skat og tilbageløb, *jf. tabel 2.18*. Budgetreguleringen udmøntes på relevante bevillinger på ændringsforslaget til finansloven for 2013.

Tabel 2.18
Reform af førtidspension og fleksjob

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Samlet direkte provenuvirkning (før skat og tilbageløb)	296	566	755	970

I reformen indgår udgifter til initiativer vedrørende opstart af ressourceforløb og rehabiliteringsteam mv. samt mentorstøtte og meraktivering, der søges finansieret af midler fra satspuljen for 2013. Udgifterne hertil udgør 28 mio. kr. i 2013, 103 mio. kr. i 2014, 161 mio. kr. i 2015 og 194 mio. kr. i 2016.

Samlet skønnes reformen at indebære et provenu efter skat og tilbageløb på 0 mia. kr. i 2013 og strukturvirkningen af reformen skønnes at udgøre 0,1 mia. kr. i 2013.

2.12 Styrkelse af Natur- og Miljøklagenævnet

På FFL13 gennemføres en styrkelse af Natur- og Miljøklagenævnet, *jf. tabel 2.19.*

Tabel 2.19
Omprioriteringer på miljø- og fødevareområdet på FFL13

Mio. kr. 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Natur- og Miljøklagenævnet	16	17	17	7

Natur- og Miljøklagenævnet tildeles en øget bevilling bl.a. med henblik på at håndtere de forventede klager på Miljøministeriets område. Det vurderes, at der derved er skabt sammenhæng mellem bevillingsniveauet og sagsmængden i Natur- og Miljøklagenævnet og dermed reducerede sagsbehandlingstider. Der forudsættes desuden væsentlige effektiviseringer i sagsbehandlingen.

Styrkelsen finansieres gennem en række omprioriteringer på Miljøministeriets område, herunder bl.a. ophør af Fortidsmindeportalen og formidlingsindsatsen om fortidsminder, ligesom Naturstyrelsens nettoudgifter reduceres med 7 mio. kr. årligt i perioden 2013-2015 og til-

skudsordningen til skovbrugsforanstaltninger reduceres med 7,5 mio. kr. årligt i perioden 2013-2016.

2.13 Omprioriteringer på kulturområdet

For at understøtte et bredt og kvalitetspræget udbud af kulturelle tilbud afsættes der på finanslovforslaget midler til en række kulturelle formål på Kulturministeriets område, *jf. tabel 2.20.*

Tabel 2.20
Prioritering af diverse kulturelle formål på FFL13

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Litterære formål	4	4	4	4
Den Gamle By, driftstilskud	1	1	1	1
Handels- og Søfartsmuseet, driftstilskud	1	1	1	1
Moesgård Museum, driftstilskud	1	1	1	1
Arbejdermuseet, driftstilskud	1	1	1	1
Fregatten Jylland	0	0	0	0
Restaurering af fortidsminder	1	1	1	1
I alt	**10**	**10**	**10**	**10**

Der afsættes årligt 4 mio. kr. til at styrke Statens Kunstfonds arbejdslegater til forfattere og til Statens Kunstråds Litteraturudvalg til forbedring af vilkårene for dansk litteratur og forfattere.

Der afsættes desuden i alt 5,1 mio. kr. årligt til en række mindre museer. Det gælder Den Gamle By, hvor der ydes tilskud til driften af projektet Den Moderne By med henblik på at udvide og nytænke det traditionelle frilandsmuseum. Herudover afsættes midler til Handels- og Søfartsmuseet, Moesgård museum, Arbejdermuseet og Fregatten Jylland.

Endelig afsættes der 1,3 mio. kr. årligt til restaurering af fredede fortidsminder.

Initiativerne finansieres ved at genindføre entrébetaling for voksne til de permanente samlinger på Statens Museum for Kunst. Den bestående gratisadgang for børn og unge til museet videreføres.

2.14 Sanering af erhvervsstøtte

Regeringen fremlægger på baggrund af en grundig gennemgang af samtlige erhvervsstøtteordninger forslag om sanering af erhvervsstøtten med i alt 2,0 mia. kr. i 2013. Regeringen re-

ducerer og afskaffer en række ordninger. Regeringens forslag til sanering af erhvervsstøtten fremgår af nedenstående *tabel 2.21.*

Tabel 2.21
Sanering af erhvervsstøtten på finanslovforslaget for 2013

Mio. kr., 2013-pl	Reduktion før tilbageløb mv.	Reduktion efter tilbageløb mv.
Sanering af erhvervsstøtte på finansloven mv.	**374**	**361**
Hjemmeservice[1]	59	59
Medfinansiering af EU's Regional og Socialfond	25	25
Sygeforsikringsordning mindre private arbejdsgivere	50	37
Højteknologifonden	240	240
Erhvervsstøtte gennem skattesystemet	**660**	**405**
Lønsumsafgift	465	280
Øvrige erhvervsrettede skatteudgifter	195	125
Afskaffelse af støtteordning til energirenovering af boliger	**500**	**500**
Udløb af erhvervsrettede ordninger	**505**	**0**
Reduktion i alt	**2.039**	**1.266**
Omprioritering til universiteternes og sektorforskningsinstitutionernes basismidler	-240	-240
Reduktion efter omprioritering	**1.799**	**1.026**

1) Budgetforbedringen er inkl. adm. besparelser, men fratrukket en negativ budgetregulering.

Med saneringen frigøres midler til nye, højt prioriterede initiativer. Regeringen foreslår således en omprioritering af 240 mio. kr. fra Højteknologifonden til universiteternes og sektorforskningsinstitutionernes basismidler. Det er centralt for at sikre grundforskningen og et udbud af uddannelser på et højt internationalt niveau.

For så vidt angår erhvervsstøtten gennem skattesystemet er det beløb, der kan anvendes som finansiering i anden sammenhæng, mindre end selve skatteudgiften. Det skyldes, at en reduktion af en given ordning giver færre indtægter i moms og afgifter. Denne virkning reducerer bidraget til råderummet.

En del af erhvervsstøtten bortfalder med udgangen af 2012, hovedsageligt pga. udløbet af aftalen om udmøntning af globaliseringspuljen 2010-2012. Regeringen foreslår, at en del af henholdsvis forsknings- og innovationsreserven samt UMTS-reserven udmøntes i forbindelse med finansloven for 2013, bl.a. til ordninger, som er erhvervsstøtte. Samlet betyder det, at

erhvervsstøtten reduceres med 505 mio. kr. i 2013. Beløbet er allerede indregnet i rammerne i budgetoverslagsårene fra tidligere finanslove og frigør derfor ikke midler til nye initiativer.

Regeringens oplæg til en sanering af erhvervsstøtte frigør således efter prioritering til universiteternes og sektorforskningsinstitutionernes basismidler netto 1.026 mio. kr. i 2013.

2.15 Øvrige emner

Der foreslås på FFL13 budgetforbedringer vedrørende høreapparater, tilskudsregler for håndkøbsmedicin samt danskuddannelse for voksne udlændinge*, jf. tabel 2.22.*

Tabel 2.22
Budgetforbedringer på FFL13

Mio. kr., 2013-pl	2013	2014	2015	2016
Høreapparater	78	81	85	88
Målretning af tilskudsregler for håndkøbsmedicin	36	72	73	73
Danskuddannelse for voksne udlændinge	200	200	200	200

Høreapparater

Der har frem til 2010 været en betydelig udgiftsvækst på høreapparatområdet, og flere har fået høreapparat. Samtidig er høreapparater blevet af stadigt bedre kvalitet, men ikke dyrere. Der er derfor grundlag for at nedsætte tilskuddet til privat udleverede høreapparater.

For at afskaffe overflødigt bureaukrati foreslås ansvaret for høreapparater nu samlet ét sted – nemlig i regionen. Hermed skal borgeren ikke længere søge om bevilling af høreapparat hos kommunen, men kan nøjes med en henvisning fra en speciallæge. Samtidig gennemføres en række tiltag, der skal styrke kvaliteten af den private høreapparatbehandling. Samlet giver tiltagene en budgetforbedring på ca. 80 mio. kr. årligt.

Som følge af prisudviklingen på høreapparater forventes det, at borgerne stadig vil have mulighed for at få et høreapparat inden for tilskuddets størrelse. Det vil desuden fortsat være muligt at få høreapparat uden egenbetaling i offentligt regi.

Målretning af tilskudsregler for medicin

Folke- og førtidspensionister (tilkendt førtidspension før 1. januar 2003) kan efter de nuværende regler få tilskud til håndkøbslægemidler efter ordination af en læge udelukkende med henvisning til deres status som pensionist. En omlægning af tilskuddet til håndkøbslægemidler skal sikre, at ordningen målrettes de pensionister og øvrige borgere, der har et særligt behov pga. sygdom. Omlægningen indebærer, at kun borgere med et lægeligt vurderet behov for håndkøbsmedicin fremover kan få tilskud efter reglerne i sundhedsloven.

Reglerne i sociallovgivningen ændres ikke, hvilket betyder, at pensionister med lav indkomst, f.eks. udelukkende folkepension, fortsat kan få hjælp fra kommunen til betaling af lægemidler, herunder håndkøbslægemidler. Øgede udgifter hertil indgår i de samlede økonomiske effekter.

Omlægningen af tilskudsreglerne giver en budgetforbedring på 72-73 mio. kr. årligt fra 2014. Der kan forventes en halvårseffekt i 2013 i forlængelse af regelændringens ikrafttræden primo 2013 samt en oplysningsindsats overfor lægerne.

Danskuddannelse for voksne udlændinge

I dag tilbydes som udgangspunkt tre års gratis danskuddannelse til alle voksne udlændinge. Danskuddannelse indgår som et element i både integrationsprogrammet for flygtninge og familiesammenførte samt introduktionsforløb for arbejdstagere, studerende og au pairs. De samlede offentlige udgifter til danskuddannelse for voksne udlændinge skønnes at udgøre knap 1,3 mia. kr. i 2013. Frafaldet på danskuddannelserne er relativt omfattende. Foreløbige resultater fra en endnu ikke offentliggjort undersøgelse viser, at ca. 30 pct. af alle påbegyndte modulforløb i danskundervisning ikke fuldføres.

Regeringen ønsker at kvalificere efterspørgslen efter danskuddannelsesforløb og øge tilskyndelsen til at deltage i og fuldføre et påbegyndt danskuddannelsesmodul. På den baggrund er der truffet beslutning om, at der iværksættes et analysearbejde af danskuddannelsesområdet. Arbejdet skal afdække organiseringen og styringen af danskuddannelsesområdet, herunder af sprogcentrenes økonomi, og komme med konkrete forslag, der kan målrette danskuddannelsesprogrammet for at sikre høj kvalitet samt sikre bedst mulig udnyttelse af ressourcerne bl.a. ved at mindske frafaldet.

Analysearbejdet færdiggøres i efteråret 2012 og skal anvise konkrete forslag, som kan tilvejebringe en samlet budgetforbedring på 200 mio. kr. årligt (efter skat, tilbageløb og adfærd). På den baggrund er der på finanslovforslaget for 2013 indarbejdet en negativ budgetregulering på 200 mio. kr. årligt fra 2013 og frem.

3. Statens finanser

Resumé

- På finanslovforslaget for 2013 er der budgetteret med et underskud på statens finanser, dvs. DAU-saldoen, på 5¼ mia. kr. svarende til 0,3 pct. af BNP. I 2012 skønnes DAU-underskuddet til 71½ mia. kr. eller 3,9 pct. af BNP.

- Det betydeligt lavere DAU-underskud i 2013 kan både henføres til højere indtægter og lavere udgifter end i 2012.

- Finanslovforslaget for 2013 afspejler budgetterede indtægter på 684¾ mia. kr. i 2013, mens statens indtægter ventes at udgøre 630¾ mia. kr. i 2012.

- Den forventede stigning i de statslige indtægter fra 2012 til 2013 kan primært henføres til personskatterne til staten og skal blandt andet ses i sammenhæng med omlægningen af beskatningen af kapitalpensioner som følge af *Aftale om skattereform* fra juni 2012. Endvidere er det kun i 2012 efterlønsbidragene tilbagebetales, hvilket medfører stigende indtægter fra 2012 til 2013, da udgifterne til tilbagebetaling af efterlønsbidraget indgår på statens indtægtsbudget.

- Statens udgifter er budgetteret til 690 mia. kr. på finanslovforslaget for 2013 og ventes at udgøre godt 702 mia. kr. i 2012.

- Faldet i udgifterne fra 2012 til 2013 skyldes blandt andet, at der er budgetteret færre udgifter til balancetilskuddet til kommunerne i 2013, hvilket primært følger af en pæn fremgang i kommunernes skattegrundlag. Desuden er der på finansloven for 2012 budgetteret med tilsagn på 5 mia. kr. til nedlukning af aktiviteter i Nordsøen. Bevillingen videreføres ikke i 2013.

- Statens nettokassesaldo, der er central for udviklingen i statsgælden, skønnes at udvise et underskud på 84 mia. kr. i 2012, mens der skønnes et nettokasseunderskud på 33¾ mia. kr. for 2013.

- Statsgælden skønnes at stige med 34½ mia. kr. fra 492¼ mia. kr. i 2012 til 526½ mia. kr. i 2013. Dermed stiger statsgældens andel af BNP fra 27 pct. af BNP i 2012 til 28 pct. af BNP i 2013.

3.1 Oversigt over statens finanser

På finanslovforslaget for 2013 er der budgetteret med statslige indtægter på 684¾ mia. kr. og udgifter på 690 mia. kr. *jf. tabel 3.1*. Finanslovforslaget indebærer således et budgetteret underskud på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget, den såkaldte DAU-saldo, på 5¼ mia. kr. i 2013. Det svarer til 0,3 pct. af BNP.

I 2012 forventes aktuelt et DAU-underskud på 71½ mia. kr. svarende til 3,9 pct. af BNP. I forhold til vurderingen i maj er DAU-underskuddet i 2012 opjusteret med 17¼ mia. kr.

Tabel 3.1
Statens finanser 2012-2013

	2012			2013
	Maj	August	Ændr.	FFL13
Mia. kr., årets priser				
Indtægter	647,9	630,7	-17,2	684,7
Udgifter	702,1	702,1	0,0	689,9
DAU-saldo	**-54,1**	**-71,5**	**-17,3**	**-5,2**
DAU-saldo (pct. af BNP)	-2,9	-3,9	-1,0	-0,3

I 2013 er der således budgetteret med et betydeligt lavere DAU-underskud end i 2012. Det kan både henføres til højere indtægter og lavere udgifter.

Der forventes især højere indtægter fra personskatterne til staten. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med omlægningen af beskatningen af kapitalpensioner i 2013 som følge af *Aftale om skattereform* fra juni 2012. Hertil kommer en pæn fremgang i personskattegrundlaget i lyset af den forventede vækst i BNP i 2013.

Endvidere er der på finanslovforslaget for 2013 ikke udgifter til tilbagebetaling af efterlønsbidrag. Det medvirker også til stigende statslige indtægter fra 2012 til 2013, idet udgifterne til tilbagebetaling af efterlønsbidraget indgår på statens indtægtsbudget.

Faldet i de statslige udgifter fra 2012 til 2013 kan blandt andet henføres til, at der er budgetteret med færre udgifter til balancetilskuddet til kommunerne i 2013. Det følger primært af, at der ventes en pæn fremgang i kommunernes skattegrundlag.

DAU-underskuddet i 2012 er opjusteret med 17¼ mia. kr. siden majvurderingen, hvilket kan henføres til lavere indtægter.

De lavere indtægter i 2012 skyldes blandt andet et ændret skøn for tilbagebetaling af efterlønsbidrag. Således forventes flere at udtræde af efterlønsordningen og dermed få tilbagebetalt efterlønsbidrag. Desuden forventes færre indtægter fra erhvervsskatterne end skønnet i maj. Det følger blandt andet af nye regler for afskrivninger afledt af investeringsvinduet samt en nedjustering af forventningerne til realvæksten i BNP og privatforbruget i 2012.

De statslige udgifter skønnes til godt 702 mia. kr. i 2012, hvilket er på linje med vurderingen i maj. Det uændrede udgiftsniveau dækker over en række modsatrettede bevægelser. Der forventes således lavere renteudgifter afledt af et lavere renteniveau i 2012. Omvendt er der merudgifter som følge som følge af statslige aktiekøb i DONG Energy A/S.

Tabel 3.2
Ændring af DAU-saldoen i 2012 siden maj

	2012
Mia. kr., årets priser	
Personskatter	-9,6
Erhvervsskatter	-4,9
Registreringsafgift	-1,5
Energi- og miljøafgifter	-1,3
Moms	-0,9
Pensionsafkastskat	3,7
Renter af statens gæld	1,9
Aktiekøb i DONG Energy A/S	-1,2
Øvrige ændringer	-3,5
Ændring i DAU-saldoen, i alt	**-17,3**

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal angiver saldoforbedringer.

DAU-saldoen er påvirket af engangsforhold i varierende omfang fra år til år, *jf. figur 3.1*. Korrigeret for engangsforhold mv.[1] skønnes et underskud på DAU-saldoen på knap 59¼ mia. kr. (3,3 pct. af BNP) kr. i 2012 og 24¼ mia. kr. (1,3 pct. af BNP) i 2013. Det betyder, at den korrigerede DAU-saldo forbedres med 35 mia. kr. fra 2012 til 2013.

Forbedringen af den korrigerede DAU-saldo fra 2012 til 2013 skal blandt andet ses i sammenhæng med den stigning i de statslige indtægter, der følger af den forventede fremgang i BNP i 2013. Endvidere forventes færre udgifter til balancetilskuddet til kommunerne i 2013.

[1] DAU-saldoen korrigeret for engangsforhold mv. omfatter ikke korrektioner for konjunkturernes påvirkning og afspejler derfor ikke et strukturelt forløb, således som det beregnes for den strukturelle offentlige budgetsaldo, *jf. også kapitel 4*.

Engangsudgifterne forbundet med tilbagebetalingen af efterlønsbidrag er den væsentligste årsag til, at det faktiske DAU underskud i 2012 er større end det korrigerede underskud. Et højt forventet provenu fra pensionsafkastskatten trækker dog i modsat retning.

Hvad angår 2013 er et højt provenu fra pensionsafkastskatten den væsentligste årsag til, at det faktiske DAU-underskud er mindre end det korrigerede DAU-underskud i 2013. Hertil kommer engangsindtægter fra omlægningen af beskatningen af kapitalpensioner i medfør af *Aftale om skattereform* fra juni 2012

Figur 3.1
DAU-saldo med og uden engangsforhold, 2005-2013

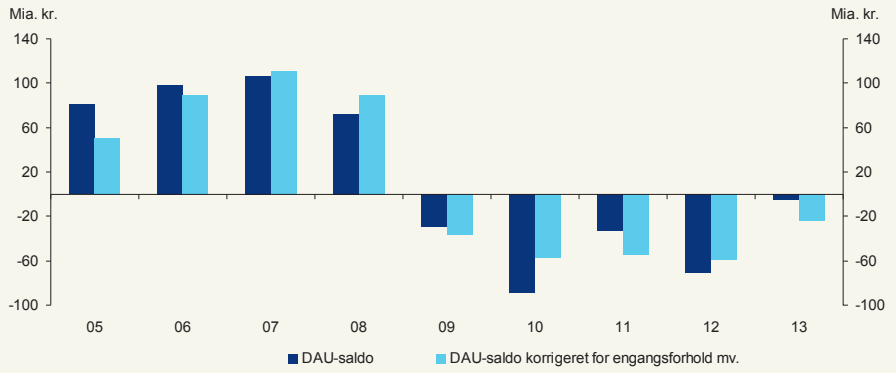

3.2 Statens udgifter

På finanslovforslaget for 2013 er statens udgifter eksklusive renteudgifter budgetteret til 666 mia. kr. i 2013, *jf. tabel 3.3*. Opgjort i 2013-priser skønnes de statslige udgifter eksklusive renteudgifter dermed at falde med 19 mia. kr. fra 2012 til 2013, når der sammenlignes med det seneste udgiftsskøn for 2012. Sammenholdt med de budgetterede udgifter på finansloven for 2012 forventes udgifterne at falde med 21½ mia. kr. i 2013.

Tabel 3.3
De statslige udgifter eksklusive renteudgifter, 2012-2013

	2012		2013	Ændr.	Ændr.
	FL12	August	FFL13	FL12-FFL13	Aug12-FFL13
Mia. kr., 2013-priser					
Ministerfordelte udgifter[1)]	672,2	669,7	650,9	-21,3	-18,8
Øvrige udgifter[2)]	15,4	15,3	15,1	-0,3	-0,2
Udgifter i alt, ekskl. renteudgifter	**687,6**	**685,0**	**666,0**	**-21,6**	**-19,0**

Anm.: Statens udgifter ekskl. renteudgifter er opregnet til 2013-priser med generelle pris- og lønstigninger på 1,3 pct.
1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter. EU-bidraget er på finanslovforslaget for 2013 budgetteret som en del af overførselsbudgettet og de ministerfordelte udgifter. I tabellen er EU-bidraget også i 2012 indregnet som en del af overførselsbudgettet, så det er muligt at sammenligne 2012 og 2013.
2) Omfatter børnefamilieydelse mv.

Faldet i de statslige udgifter fra 2012 til 2013 kan blandt andet henføres til, at der er budgetteret færre udgifter til balancetilskuddet til kommunerne i 2013. Balancetilskuddet er en del af kommunernes bloktilskud, som sikrer balance mellem udgiftsniveauet i økonomiaftalen, og de kommunale indtægter.

Desuden er der på finansloven for 2012 budgetteret med tilsagn på 5 mia. kr. til nedlukning af aktiviteter i Nordsøen. Bevillingen videreføres ikke i 2013.

Omvendt medfører et stigende antal folkepensionister større udgifter til folkepension på finanslovforslaget for 2013 end i 2012.

Statens udgifter i 2012

Statens samlede udgifter forventes at udgøre godt 702 mia. kr. i 2012 opgjort i årets priser, hvilket er på linje med vurderingen i maj. I forhold til budgetteringen på finansloven for 2012 ventes der mindreudgifter på 2¼ mia. kr., *jf. tabel 3.4*.

Tabel 3.4
De statslige udgifter i 2012

	FL12	Maj-skøn	August-skøn	Ændr. FL-august	Ændr. Maj-august
Mia. kr., 2012-priser					
Driftsramme	125,4	125,2	125,2	-0,2	0,0
Overførselsbudget	501,5	502,1	503,7	2,2	1,6
Anlægsbudget	17,0	14,2	14,2	-2,8	0,0
Ministerfordelte udgifter, i alt[1)]	**643,9**	**641,6**	**643,1**	**-0,8**	**1,5**
Rente af statsgæld mv.	25,6	26,1	24,6	-1,0	-1,5
EU-bidrag mv.	20,2	19,7	19,9	-0,2	0,2
Børnefamilieydelse	14,7	14,7	14,5	-0,2	-0,2
I alt	**704,4**	**702,1**	**702,1**	**-2,2**	**0,0**

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Det uændrede udgiftsskøn i forhold til majvurderingen dækker over en række modsatrettede bevægelser. Således ventes lavere renteudgifter af statens gæld, hvilket følger af et generelt lavere renteniveau. Statens finansieringsbehov for 2012 er godt nok dækket allerede, men det lavere renteniveau i 2012 påvirker værdien af statslige derivater og dermed skønnet for de statslige renteudgifter i 2012.

I modsat retning trækker merudgifter som følge af statslige aktiekøb i DONG Energy A/S. Aktiekøbet følger af, at SYD ENERGI har udnyttet en option og solgt halvdelen af sine aktier i DONG Energy A/S til staten.

De i juni indgåede økonomiaftaler med kommunerne og regionerne forventes ikke at påvirke statens finanser i 2012. Midtvejsreguleringen af beskæftigelsestilskuddet til kommunerne medfører statslige merudgifter på 1 mia. kr., der fuldt ud finansieres af reserven på finansloven for 2012 til midtvejs- og efterregulering af det kommunale bloktilskud.

I forhold til budgetteringen på finansloven for 2012 afspejler augustskønnet statslige mindreudgifter på 2¼ mia. kr. Mindreudgifterne kan udover lavere renteudgifter primært henføres til det statslige anlægsbudget. Det skyldes især, at der på Transportministeriets område forventes mindreforbrug af en række projektreserver afsat til vejprojekter, og at der kun forventes beskedne træk på den centrale anlægsreserve, *jf. også Budgetoversigt 1*, maj 2012[2].

[2] I *Budgetoversigt 1*, maj 2012, jf. www.fm.dk, er der en uddybende gennemgang af de ministerfordelte udgifter i 2012.

Statens udgifter i 2013

På finanslovforslaget for 2013 er statens samlede udgifter budgetteret til 690 mia. kr. i 2013 mod 704½ mia. kr. på finansloven for 2012 opgjort i årets priser, *jf. tabel 3.5*. Faldet i de statslige udgifter fra 2012 til 2013 kan primært henføres til det såkaldte overførselsbudget.

Tabel 3.5
De statslige udgifter på FL12 og FFL13

Mia. kr., årets priser	FL12	FFL13	Ændring FL12-FFL13
Driftsramme	125,4	126,0	0,5
Overførselsbudget[1)]	521,1	507,4	-13,7
Anlægsbudget	17,0	17,5	0,5
Ministerfordelte udgifter, i alt[2)]	**663,5**	**650,9**	**-12,6**
Renter af statsgæld mv.	25,6	23,9	-1,7
Børnefamilieydelse	14,7	14,6	-0,2
Øvrige ikke ministerfordelte udgifter	0,6	0,6	0,0
Statens udgifter, i alt	**704,4**	**689,9**	**-14,4**

1) EU-bidraget er på finanslovforslaget for 2013 budgetteret som en del af overførselsbudgettet og de ministerfordelte udgifter. I tabellen er EU-bidraget indregnet som en del af overførselsbudgettet på FL12, så det er muligt at sammenligne 2012 og 2013.

2) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter. EU-bidraget indgår på FFL13 som en del af de ministerfordelte udgifter.

Målt i årets priser falder udgifterne på overførselsbudgettet med 13¾ mia. kr. fra finansloven for 2012 til finanslovforslaget for 2013. Faldet kan blandt andet henføres til, at der er budgetteret færre udgifter til balancetilskuddet til kommunerne i 2013. Det lavere budgetterede balancetilskud følger primært af, at der ventes en pæn fremgang i kommunernes skattegrundlag.

Desuden er der på overførselsbudgettet på finansloven for 2012 afsat en engangsomkostning på 5 mia. kr. til tilsagn vedrørende nedlukning af aktiviteter i Nordsøen som følge af statens ejerandel i Dansk Undergrunds Consortium. Tilsagnsbeløbet har fuld budgetterings- og regnskabsmæssig virkning i 2012, men de faktiske udgifter forventes først afholdt i slutningen af perioden for Nordsø-aftalen, der løber til 2042. Bevillingen videreføres ikke i 2013, hvilket bidrager til faldet i de statslige udgifter fra 2012 til 2013.

Endvidere er der budgetteret med faldende udgifter til A-dagpenge som følge af indfasning af dagpengereformen. Hertil kommer et fald i indskuddet i Højteknologifonden fra finansloven for 2012 til finanslovforslaget for 2013, idet fonden er fuldt udbygget ved udgangen af 2012.

Omvendt medfører et stigende antal folkepensionister merudgifter til folkepension på finanslovforslaget for 2013 i forhold til budgetteringen på finansloven for 2012.

Opgjort i årets priser stiger udgifterne på driftsrammen med ½ mia. kr. fra finansloven for 2012 til finanslovforslaget for 2013. Når der tages højde for pris- og lønudviklingen er der imidlertid tale om et realt fald i den statslige driftsramme fra 2012 til 2013. Faldet følger blandt andet af, at der i forbindelse med *Aftale om fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling* blev afsat i alt 3 mia. kr. fra 2010-2012 til renovering af universiteternes laboratorier. Bevillingen udløber i 2013. En reduktion af centraladministrationens udgifter med 2½ pct. som led i effektiv administration i staten bidrager også til faldet i driftsudgifterne i 2013.

3.3 Statens indtægter

I 2012 ventes statens samlede indtægter at udgøre 630¾ mia. kr., *jf. tabel 3.6*. Dermed er indtægterne nedjusteret med 17¼ mia. kr. i forhold til majskønnet. Mindreindtægterne skyldes primært lavere indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv., herunder at tilbagebetalingen af efterlønsbidrag nu skønnes til 24¼ mia. kr. mod tidligere 17½ mia. kr. Tilbagebetalingen optræder som en udgift på statens indtægtsbudget i 2012.

På forslaget til finanslov for 2013 er statens indtægter budgetteret til knap 684¾ mia. kr. og skønnes dermed at stige med knap 54 mia. kr. i forhold til 2012. Der ventes især højere indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. som følge af skattereformen og ophøret af tilbagebetalinger af efterlønsbidrag. Herudover forventes højere indtægter fra moms og erhvervsskatter med afsæt i en forventning om øget realvækst i BNP og privatforbrug mv.

Tabel 3.6
Statens indtægter

	2012			2013	
	Maj	August	Ændr.	FFL13	Ændr. 12-13
Mia. kr., årets priser					
Personskatter og arbejdsmarkeds-bidrag mv.[1)]	253,1	243,5	-9,6	284,4	40,9
Erhvervsskatter til staten, netto	52,2	47,4	-4,9	53,1	5,8
Moms	183,0	182,1	-0,9	188,5	6,4
Registreringsafgift	15,7	14,2	-1,5	15,9	1,7
Benzin-, vægt- og ansvarsafgift mv.	22,1	21,7	-0,4	23,3	1,6
Energi- og miljøafgifter	38,6	37,3	-1,3	39,1	1,8
Nydelsesmiddel- og øvrige afgifter	21,3	21,2	-0,1	18,7	-2,5
Pensionsafkastskat	39,1	42,8	3,7	43,5	0,8
Tinglysningsafgift mv.	6,6	6,2	-0,4	6,7	0,5
Skatter og sociale bidrag i alt	**631,7**	**616,3**	**-15,4**	**673,2**	**56,9**
Øvrige indtægter	16,2	14,4	-1,8	11,5	-2,9
Indtægter i alt	**647,9**	**630,7**	**-17,2**	**684,7**	**54,0**

1) Indeholder i 2012 de udgifter, som er knyttet til tilbagebetalingen af efterlønsbidrag. Tilbagebetalingen er på finansloven placeret som en udgift på statens indtægtsbudget, idet de normale løbende indbetalinger af efterlønsbidrag også indgår på indtægtsbudgettet.

Indtægtsskønnene for 2012 og 2013 er baseret på den seneste konjunkturvurdering, *jf. Økonomisk Redegørelse*, august 2012. De væsentligste budgetteringsforudsætninger er vist i *tabel 3.7*.

I forhold til vurderingen i maj er skønnet for realvæksten i BNP nedjusteret med 0,3 pct.-point i 2012, mens væksten i privatforbrug i 2012 er nedjusteret med 0,2 pct.-point.

I 2013 forventes højere vækstrater i privatforbrug og BNP end i 2012. Samtidig er skønnet for realvæksten i BNP og det private forbrug opjusteret med henholdsvis 0,3 og 0,4 pct.-point i forhold til skønnet i maj.

Tabel 3.7
Budgetteringsforudsætninger 2012-2013

	2012			2013		
	Maj	August	Ændr.	Maj	August	Ændr.
BNP, realvækst i pct.	1,1	0,9	-0,3	1,5	1,7	0,3
Privatforbrug, realvækst i pct.	1,2	1,0	-0,2	2,0	2,3	0,4
Heraf bilkøb	*1,5*	*4,4*	*2,9*	*5,0*	*4,6*	*-0,4*
Forbrugerpriser, vækst i pct.	2,5	2,4	-0,1	1,7	2,0	0,3
Momsgrundlag, vækst i pct.	4,0	3,8	-0,2	2,2	3,4	1,2
Timeløn for LO/DA-arbejder, vækst i pct.	2,1	2,1	0,0	2,2	2,2	0,0
Ledighed, 1.000 personer	114	118	4	119	126	7
Beskæftigelse, 1.000 personer	2.744	2.766	22	2.748	2.772	24
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia. kr.	981	974	-7	1.021	1.041	20
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia. kr[1].	1.046	1.040	-6	1.068	1.064	-5
Oliepris, kroner pr. tønde	666	645	-22	662	651	-11

1) Udskrivningsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidraget inkluderer begrænsede skattepligtige.

Statens indtægter i 2012

De væsentligste ændringer i statens indtægter i 2012 siden majvurderingen fremgår af *figur 3.2* og er uddybet nedenfor.

Figur 3.2
Vigtigste revisioner af indtægter i 2012 i forhold til majskøn

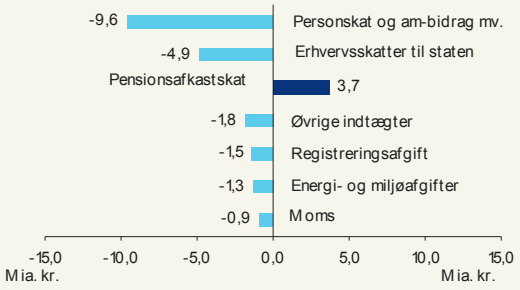

Personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. (243½ mia. kr.) er nedjusteret med godt 9½ mia. kr. i forhold til majskønnet. Det lavere provenu kan primært henføres til ændret skøn for tilbagebetaling af efterlønsbidrag, som er opjusteret fra 17½ mia. kr. til 24¼ mia. kr. Tilbagebetalingerne indgår som en udgift på indtægtsbudgettet. Herudover forventes lavere statslige indtægter fra personskatter som følge af svagere forventninger til fremgangen i BNP og privatforbrug i 2012.

Erhvervsskatter til staten (47½ mia. kr.) forventes at blive knap 5 mia. kr. lavere end skønnet i maj. De lavere indtægter afspejler blandt andet en nedjustering af BNP-væksten i 2012, *jf. tabel 3.7.* Desuden ventes større nedskrivninger i den finansielle sektor, hvilket skal ses i lyset af nye tal for afskrivningernes størrelse i 2011 og første halvdel af 2012. Derudover medfører en nedjustering af den skønnede oliepris opgjort i danske kroner et lavere forventet provenu fra Nordsøen. Endelig medfører *Aftale mellem regeringen og Enhedslisten, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om at øge og fremrykke erhvervsinvesteringer,* at afskrivningsgrundlaget ekstraordinært øges for virksomhedernes investeringer i driftsmidler i en del af 2012 og hele 2013. Det trækker ligeledes i retning af et mindreprovenu fra selskabsskatten.

Pensionsafkastskat (42¾ mia. kr.) er opjusteret med knap 3¾ mia. kr. i forhold til skønnet i maj. Skønnet er opjusteret på baggrund af selskabernes faktisk betalte pensionsafkastskat vedrørende indkomståret 2011.

Øvrige indtægter (14½ mia. kr.) er nedjusteret med godt 1¾ mia. kr. i forhold til majskønnet. Nedjusteringen vedrører især lavere renteindtægter og lavere provenu fra overskudsdeling vedrørende olie og gasproduktionen i Nordsøen.

Registreringsafgift (14¼ mia. kr.) ventes at indbringe 1½ mia. mindre end skønnet i maj, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med et lavere forventet forbrug af biler i erhvervene. Der er desuden taget højde for, at personbilerne fortsat bliver mindre og mere brændstoføkonomiske, hvilket reducerer den gennemsnitlige afgift.

Energi- og miljøafgifter (37¼ mia. kr.) er nedjusteret med godt 1¼ mia. kr. siden maj. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med regnskabstal for årets første måneder.

Statens indtægter i 2013

De væsentligste ændringer i statens indtægter fra 2012 til 2013 fremgår af *figur 3.3* og er uddybet nedenfor.

Figur 3.3
Vigtigste revisioner af indtægter i 2013 i forhold til 2012

Personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. (284½ mia. kr.) skønnes at stige med knap 41 mia. kr. fra 2012 til 2013. Stigningen i indtægterne skal blandt andet ses i sammenhæng med *Aftale om skattereform* fra juni 2012 og de aktuelle forventninger til væksten i BNP og privatforbruget i 2013. Hertil kommer virkningen af ophøret af tilbagebetaling af efterlønsbidrag. De skønnede udgifter til disse tilbagebetalinger udgør 24¼ mia. kr., som indgår på statens indtægtsbudget i 2012. Der vil ikke være udgifter knyttet hertil i 2013, idet skæringsdatoen for tilbagebetaling af efterlønsbidrag er 1. oktober 2012.

Momsindtægterne (188½ mia. kr.) forventes at indbringe 6½ mia. kr. mere i 2013 end i 2012. Det følger af en forventet stigning i momsgrundlaget navnlig fra investeringer og privatforbrug.

Erhvervsskatter til staten (53 mia. kr.) skønnes at stige med 5¾ mia. kr. fra 2012 til 2013. Det skyldes delvist et højere forventet aktivitetsniveau og en forbedring af indtjeningen i den finansielle sektor. Hertil kommer et højere forventet provenu fra Nordsø-aktiviteterne som følge af en højere forventet oliepris opgjort i danske kroner. I modsat retning trækker *Aftale mellem regeringen og Enhedslisten, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om at øge og fremrykke erhvervsinvesteringer*.

Øvrige indtægter (11½ mia. kr.) forventes at indbringe knap 3 mia. kr. mindre i 2013 end i 2012. Den danske stat (Nordsøfonden) er pr. 9. juli 2012 indtrådt i Dansk Undergrunds Consortium (DUC). Den primære årsag til de lavere forventede indtægter er afvikling af gæld i Nordsøfonden.

Nydelsesmiddel- og øvrige afgifter (18¾ mia. kr.) ventes at falde med 2½ mia. kr. fra 2012 til 2013. Ændringen dækker over, at toldindtægter fra EU rent budgetteknisk er flyttet fra indtægtsbudgettet til udgiftsbudgettet, hvorved statens indtægter reduceres. I modsat retning trækker udvidelsen af chokoladeafgiften til også at omfatte sukkerholdige varer mv., *jf. Aftale om Finansloven for 2012*.

Energi- og miljøafgifter (39 mia. kr.) skønnes at stige med godt 1¾ mia. kr. fra 2012 til 2013. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med indførelsen af forsyningssikkerhedsafgiften i forbindelse med *Aftale om den danske energipolitik 2012-2020*.

Registreringsafgift (16 mia. kr.) skønnes at indbringe knap 1¾ mia. kr. mere i 2013 end i 2012. De højere indtægter skyldes primært ændrede regler for beregning af registreringsafgiften for leasing- og demonstrationsbiler. Den forventede stigning i provenuet skal også ses i lyset af et højere forventet forbrug af biler i 2013.

Benzin-, vægt- og ansvarsafgift mv. (23¼ mia. kr.) ventes at stige med godt 1½ mia. kr. fra 2012 til 2013. Stigningen skyldes blandt andet forhøjelsen af udligningsafgiften for dieselbiler, *jf. Aftale om skattereform* fra juni 2012.

3.4 Statens finansieringsbehov og gæld

Statsgælden i 2012 og 2013

Statsgældens andel af BNP skønnes at stige fra ca. 23¼ pct. i 2011 til 28 pct. i 2013. Det svarer til en stigning på ca. 4¾ pct. af BNP, *jf. tabel 3.8*.

Opgjort nominelt skønnes statsgælden at stige fra 413,9 mia. kr. i 2011 til 526,6 mia. kr. i 2013, dvs. samlet set med ca. 112¾ mia. kr. i løbet af to år.

Tabel 3.8
Statsgælden 2011-2013

	2011	2012	2013	Ændr. 11-13
Nominel gæld ultimo året, mia. kr., årets priser				
Indenlandsk gæld	645,9	668,3	675,1	29,2
Udenlandsk gæld	111,8	89,6	88,4	-23,4
Statens konto i Nationalbanken	-222,6	-155,0	-136,7	86,0
Fondes formue[1)]	-121,2	-110,7	-100,3	20,9
Samlet statsgæld	413,9	492,2	526,6	112,7
Samlet statsgæld i pct. af BNP	23,2	27,0	28,0	4,8

1) Fondene omfatter Den Sociale Pensionsfond, Højteknologifonden og Forebyggelsesfonden. Formuen inkluderer fondenes obligationsbeholdning og kontoindestående i Nationalbanken.

Forøgelsen af statsgælden fra 2011 til 2013 skyldes i overvejende grad underskud på statens finanser. Udviklingen i statsgælden fra år til år svarer – bortset fra kurseffekter ved lånoptagelse – til den såkaldte nettokassesaldo, dvs. likviditetseffekten af statens budget, *jf. figur 3.3*. Nettokassesaldoen afspejler forskellen mellem de faktiske indbetalinger af skatter, afgif-

ter etc., som staten modtager, og de konkrete udbetalinger af lønninger, indkomstoverførsler og tilskud etc., som staten foretager i løbet af et givet år. Nettokassesaldoen afviger dermed fra DAU-saldoen, der afspejler forskellen mellem statens indtægter og udgifter opgjort efter statsregnskabets principper omkring periodisering mv. Det betyder med andre ord, at DAU-saldoen ikke nødvendigvis er sammenfaldende med de faktiske ind- og udbetalinger for staten i et givet år.

Figur 3.4
Nettokassesaldoen og statsgælden 2000-2013

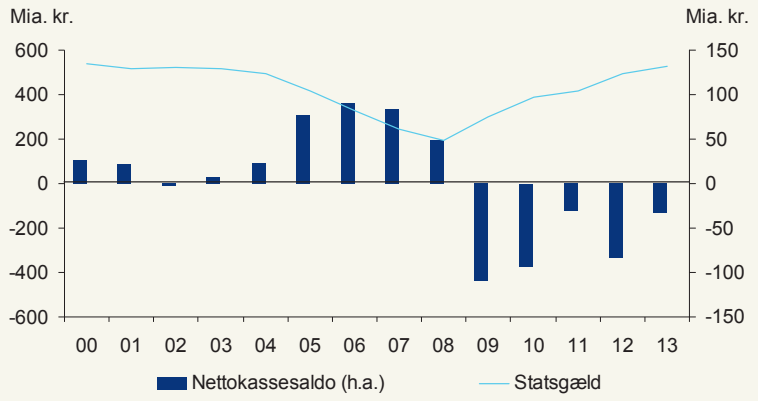

Forskellen mellem nettokassesaldoen og DAU-saldoen kan henføres til beholdningsbevægelser, periodiseringer og statslige genudlån.

I 2012 og 2013 skønnes nettokasseunderskuddet for nuværende til henholdsvis ca. 84 mia. kr. og 33½ mia. kr. Nettokasseunderskuddet hænger primært sammen med et forventet DAU-underskud i 2012 på 71½ mia. kr. og 5¼ mia. kr. 2013. Genudlån og beholdningsbevægelser giver samlet set et negativt bidrag til nettokassesaldoen på knap 12½ mia. kr. i 2012 og knap 28½ mia. kr. 2013, hvilket følger af store genudlån til blandt andet Energinet.dk, Metroselskabet og Eksport Kredit Fonden. Skønnet for nettokasseunderskuddet i 2012 er samlet set opjusteret med ca. 35½ mia. kr. siden maj, mens det er første gang, der er udarbejdet skøn for nettokassesaldoen i 2013, hvilket sker på baggrund af finanslovforslaget for 2013.

Med afsæt i nettokasseunderskuddene – og kurseffekter ved lånoptagelse mv. – forventes statsgælden at stige med 78¼ mia. kr. fra 2011 til 2012 og yderligere 34½ mia. kr. fra 2012 til 2013, *jf. tabel 3.9*.

Tabel 3.9
DAU-saldo, nettokassesaldo og ændring i statsgæld 2011-2013

	2011	2012		2013
	Stats-regnskab	Maj	August	FFL13
Mia. kr., årets priser				
1. DAU-saldo	-33,1	-54,1	-71,5	-5,2
2. Genudlån mv. (§ 40)	2,8	-5,6	-12,9	-24,3
- heraf kapitalindskud afledt af kreditpakken	2,5	9,4	9,4	2,2
- heraf udlån til Island	-1,8	0,7	2,1	0,0
- heraf udlån til Irland	0,0	-1,5	-1,5	-1,5
- heraf eksportlån i regi af Eksport Kredit Fonden	-2,4	-4,4	-4,4	-4,0
- heraf Finansiel Stabilitet A/S	10,5	1,1	-0,2	-10,7
3. Beholdningsbevægelser og periodisering mv. (§ 41)	0,1	11,3	0,5	-4,1
Nettokassesaldo (1+2+3)	-30,2	-48,5	-83,9	-33,7
Nettofinansieringsbehov (-nettokassesaldo)	30,2	48,5	83,9	33,7
Kurseffekter ved lånoptagelse/nettokøb af obligationer i Den Social Pensionsfond mv.[1)]	-2,6	-5,2	-5,6	0,7
Ændringer i statsgæld (år til år)	**27,6**	**43,2**	**78,3**	**34,4**

1) Kurseffekter ved lånoptagelse afspejler emissionskurstab eller -gevinster ved udstedelse af statsobligationer og nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond m.fl.

Udviklingen i ØMU-gælden, der er det relevante gældsbegreb i forhold til Stabilitets- og Vækstpagten grænse på 60 pct. af BNP, er ikke sammenfaldende med udviklingen i statsgælden fra 2011 til 2013. Til forskel fra statsgælden omfatter ØMU-gælden både statens, kommunernes og regionernes gæld, dvs. ØMU-gælden dækker hele den offentlige sektor.[3] Der gælder imidlertid, at statens indestående i Nationalbanken ikke fratrækkes i opgørelsen af ØMU-gælden, hvilket er tilfældet i forbindelse med statsgælden, *jf. tabel 3.8*. Det betyder, at ØMU-gælden i større udstrækning end statsgælden er en bruttogældsopgørelse, der afspejler den udestående obligationsgæld.

Opgjort nominelt er ØMU-gælden omtrent uændret fra 2011 til 2012, idet der skønnes et lille fald fra godt 831 mia. kr. i 2011 til knap 828 mia. kr. i 2012, *jf. tabel 3.10*. Når ØMU-gælden således er nogenlunde uændret på trods af et forventet statsligt underskud i 2012, skal det primært ses i lyset af, at underskuddet i store træk finansieres ved at reducere indeståendet på statens konto i Nationalbanken med 67-68 mia. kr. i løbet af 2012 og ikke ved at øge obli-

[3] Eller mere præcist den sektor, som benævnes offentlig forvaltning og service i nationalregnskabet.

gationsgælden.[4] Det beskedne nominelle fald i ØMU-gælden fra 2011 til 2012 medvirker til at gældens andel af BNP – den såkaldte gældskvote – forventes at falde fra godt 46½ pct. i 2011 til 45½ pct. i 2012.

Skønnet for ØMU-gælden i 2012 er dog opjusteret med ca. 20 mia. kr. i forhold til maj primært som følge af et større statsligt nettokasseunderskud/-finansieringsbehov.

ØMU-gælden forventes at stige nominelt med knap 11 mia. kr. fra 2012 til 2013. Denne stigning skal primært ses i lyset af, at reduktionen af statens konto i løbet af 2013 ikke fuldt ud finansierer statens nettokasseunderskud i 2013. Det betyder, at en del af statens forventede underskud i 2013 finansieres ved obligationsudstedelse, hvorved den nominelle ØMU-gæld forøges. Selvom den nominelle ØMU-gæld således stiger lidt fra 2012 til 2013, så ventes der et fald i gældskvoten fra 45½ pct. af BNP i 2012 til 44¾ pct. af BNP i 2013. Det skal ses i lyset af en skønnet stigning i nominelt BNP på 3 pct. i 2013.

Tabel 3.10
ØMU-gælden 2011-2013

	2011	2012	2013	Ændring 2011-2013
Nominel gæld ultimo året, mia. kr., årets priser				
Staten:				
Indenlandsk gæld	645,9	668,3	675,1	29,2
Udenlandsk gæld	111,8	89,6	88,4	-23,4
Den Social Pensionsfonds statsobligationsbeholdning	-54,2	-56,7	-52,5	1,7
Øvrige fondes statsobligationsbeholdning	-15,6	-16,0	-15,5	-0,1
Øvrige poster[1)]	17,1	16,7	17,0	-0,2
Kommuner og regioner:				
Samlet gæld	127,2	127,2	127,2	0,0
Beholdning af statsobligationer	-4,1	-4,1	-4,1	0,0
Sociale kasser og fonde[2)]:				
Samlet gæld	2,9	2,9	2,9	0,0
Samlet ØMU-gæld	**831,1**	**827,9**	**838,7**	**7,6**
Samlet ØMU-gæld i pct. af BNP	**46,6**	**45,4**	**44,7**	**-2,0**

1) Indeholder bl.a. andre typer kort og langfristede lån til eksempelvis byfornyelse mv.
2) De sociale kasser og fonde omfatter arbejdsløshedskasserne og Lønmodtagernes Garantifond.

[4] Hvis underskuddet i 2012 var blevet finansieret ved obligationsudstedelse, så ville den nominelle ØMU-gæld stige fra 2011 til 2012.

Den offentlige nettogæld skønnes vendt fra et tilgodehavende på 1,7 pct. af BNP i 2010 til en nettogæld på ca. 9 pct. af BNP ved udgangen af 2013, *jf. tabel 3.11*. Udviklingen i den offentlige nettogæld afspejler primært underskuddene på de offentlige finanser i 2010-13, men afhænger også af kursændringer på aktiver og passiver, idet nettogælden – i modsætning til statsgælden og ØMU-gælden – opgøres til markedsværdi. Det er den offentlige nettogæld, som er det centrale gældsbegreb i forbindelse med opgørelsen af finanspolitikkens langsigtede holdbarhed.

Tabel 3.11
Den offentlige nettogæld 2010-2013

Mia. kr. ultimo året, årets priser	2010	2011	2012	2013	Ændring 2010-2013
Offentlig nettogæld	-29,0	59,5	132,8	169,4	198,3
Offentlig nettogæld i pct. af BNP	-1,7	3,3	7,3	9,0	10,7

Statens finansieringsbehov svarer til det såkaldte nettofinansieringsbehov – der skal ses i sammenhæng med nettokasseunderskuddet – samt afdrag på kort og lang gæld. Finansieringsbehovet kan dækkes ved at optage lån eller ved at trække på statens indestående i Nationalbanken.

Statens indenlandske finansieringsbehov i 2012 skønnes for nuværende til 191 mia. kr., hvilket er 41 mia. kr. mere end ventet i maj, *jf. tabel 3.12*. Det højere samlede indenlandske finansieringsbehov skyldes primært, at der ventes et større nettokasseunderskud i 2012.

Statens indenlandske finansieringsbehov i 2013 skønnes til 136 mia. kr. Faldet i det indenlandske finansieringsbehov fra 2012 til 2013 på 55 mia. kr. kan primært henføres til et lavere indenlandsk nettofinansieringsbehov, idet statens nettokasseunderskud ventes reduceret fra ca. 84 mia. kr. i 2012 til ca. 34 mia. kr. i 2013, *jf. tabel 3.9*.

Tabel 3.12
Indenlandsk finansieringsbehov 2012 og 2013

	2012		2013
	Maj	August	FFL13
Mia. kr.			
Indenlandsk nettofinansieringsbehov	49	86	34
Afdrag langfristet gæld mv.[1)]	57	62	58
Afdrag skatkammerbeviser[2)]	44	44	44
Indenlandsk finansieringsbehov	**150**	**191**	**136**

1) Afdrag langfristet gæld er inklusive fondenes nettoobligationskøb, nettobetalinger fra valutaswaps og opkøb uden for året.
2) Afdrag skatkammerbeviser i 2012 og 2013 svarer til udestående i programmet i hhv. ultimo 2011 og 2012.

Det udenlandske finansieringsbehov for 2012 skønnes aktuelt til 33 mia. kr., hvilket er lidt mindre end ventet i maj, *jf. tabel 3.13*. For 2013 forudses et udenlandsk finansieringsbehov på 25 mia. kr. Det lavere udenlandske finansieringsbehov i 2013 kan primært henføres til færre afdrag på statens langfristede gæld.

Tabel 3.13
Udenlandsk finansieringsbehov 2012 og 2013

	2012		2013
	Maj	August	FFL13
Mia. kr.			
Udenlandsk nettofinansieringsbehov	0	-2	0
Afdrag langfristet gæld mv.[1)]	32	32	22
Afdrag commercial paper (CP)[2)]	2	2	2
Udenlandsk finansieringsbehov	**34**	**33**	**25**

1) Afdrag langfristet gæld er inklusive nettobetalinger fra valutaswaps og opkøb uden for året.
2) Afdrag commercial paper i 2012 og 2013 svarer til udestående i programmet i hhv. ultimo 2011 og 2012.

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

Resumé

- Underskuddet på de offentlige finanser skønnes til 73½ mia. kr. i 2012 og 36½ mia. kr. i 2013, hvilket svarer til henholdsvis 4,0 og 1,9 pct. af BNP. I forhold til skønnet i majvurderingen er underskuddet opjusteret med 0,2 pct. af BNP både i 2012 og 2013. I 2011 er det offentlige underskud opgjort til 1,9 pct. af BNP.

- Stigningen i det offentlige underskud med ca. 2 pct. af BNP fra 2011 til 2012 og den tilsvarende reduktion fra 2012 til 2013 skal blandt andet ses i lyset af, at der i 2012 er mulighed for at få indbetalte efterlønsbidrag udbetalt skattefrit. Udbetalingerne skønnes at øge det offentlige underskud med ca. 1½ pct. af BNP i 2012.

- I opgørelsen af den strukturelle saldo korrigeres for efterlønsudbetalingerne, andre midlertidige forhold og konjunktursituationen. Der skønnes strukturel balance mellem udgifter og indtægter i 2013. Den strukturelle saldo forbedres med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013, hvorved EU-henstillingen indfris.

- Forbedringen af den strukturelle saldo fra 2010 til 2013 skal ikke mindst ses i lyset af en moderat udvikling i det offentlige forbrug, skattestigninger i genopretningsaftalen samt indfasningen af finansieringselementerne i *Forårspakke* 2.0.

- Finanspolitikken er tilrettelagt, så den også understøtter væksten og beskæftigelsen. Finanspolitikken og en række øvrige økonomisk-politiske tiltag i 2012 og 2013 understøtter BNP-væksten med ca. 0,6 pct. i 2012 og ca. 0,3 pct. i 2013. Heri indgår et bidrag fra den ét-årige finanseffekt på 0,4 pct. af BNP i 2012 og -0,6 pct. af BNP i 2013.

- Skønnet for det offentlige forbrug og de offentlige investeringer i 2012 tager – ligesom i maj – udgangspunkt i de budgetterede udgifter. Den skønnede realvækst i det offentlige forbrug i 2012 er dog opjusteret med 0,2 pct.-point til 1,5 pct. afledt af en nedrevision af niveauet for forbrugsudgifterne i 2011. Realvæksten i de offentlige investeringer er nedjusteret fra 11¼ pct. til 7½ pct. i 2012, hvilket tilsvarende skal ses i lyset af en oprevision af investeringsniveauet i 2011 siden majvurderingen.

- I 2013 er skønnet for det offentlige forbrug og de offentlige investeringer baseret på finanslovforslaget samt aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2013. De offentlige investeringer skønnes på den baggrund at blive godt 3 mia. kr. højere i 2013 end forudsat i majvurderingen, mens det offentlige forbrug er nedjusteret med 1 mia. kr. Realvæksten i de offentlige investeringer skønnes nu til -11½ pct. mod -20¼ pct. i majvurderingen, mens realvæksten i det offentlige forbrug er nedjusteret fra 0,3 pct. til 0,1 pct.

4.1 Offentlige finanser

Skønnene for den offentlige saldo i 2012 er baseret på finansloven for 2012, de ministerielle rammeredegørelser for statens udgifter i 1. kvartal 2012 samt de kommunale og regionale budgetter for 2012. Skønnet for 2013 beror på finanslovforslaget for 2013, kommune- og regionsaftaler for 2013 samt "*Aftale om skattereform*", juni 2012 og "*Aftale om reform af førtidspension og fleksjob*", juni 2012.

På baggrund af den økonomiske politik og vurderingen af dansk økonomi skønnes det offentlige underskud til 73½ mia. kr. i 2012 og 36½ mia. kr. i 2013, *jf. tabel 4.1*. Det svarer til 4,0 pct. af BNP i 2012 og 1,9 pct. af BNP i 2013.

Tabel 4.1
Saldoen på de offentlige finanser, 2006-2013

Mia. kr., årets priser	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Maj	82,3	81,4	57,6	-45,9	-47,4	-34,7	-70,4	-32,6
August	**82,3**	**81,4**	**57,6**	**-45,9**	**-47,4**	**-34,5**	**-73,4**	**-36,5**
Heraf stat[1)]	89,7	85,8	65,2	-33,4	-44,1	-35,9	-	-
Heraf kommuner og amter/regioner[1)]	-7,8	-4,5	-7,3	-11,0	-3,2	0,8	-	-
Heraf sociale kasser og fonde[2)]	0,3	0,0	-0,3	-1,5	-0,2	0,7	-	-
August, pct. af BNP	**5,0**	**4,8**	**3,3**	**-2,7**	**-2,7**	**-1,9**	**-4,0**	**-1,9**

1) Opgørelsen af saldoen for henholdsvis stat samt kommuner og amter/regioner afspejler ikke fuldt ud, at staten via overførsler til kommuner og amter/regioner overvejende bærer risikoen for konjunkturelt betingede udsving i udgifter og indtægter.
2) A-kasserne og Lønmodtagernes Garantifond.

Sammenlignet med majskønnet er det offentlige underskud dermed opjusteret med 3 mia. kr. i 2012 og 4 mia. kr. i 2013.

I 2012 er indtægterne fra pensionsafkastskatten opjusteret med 20½ mia. kr., hvilket dog mere end modsvares af lavere indtægter fra andre skatter og afgifter samt højere tilbagebetalinger af efterlønsbidrag, *jf. nedenfor*. Det større offentlige underskud i 2013 skal blandt andet ses i sammenhæng med lavere indtægter fra registreringsafgiften og selskabsskatter.

Det faktiske offentlige underskud er opgjort til henholdsvis 2,7 pct. af BNP i 2010 og 1,9 pct. af BNP i 2011 og skønnes til 4,0 pct. af BNP i 2012 og 1,9 pct. af BNP i 2013, *jf. også figur 4.1*. Det større underskud i 2012 end i de øvrige år skal blandt andet ses i sammenhæng med, at det i 2012 er muligt at melde sig ud af efterlønsordningen og få de indbetalte efterlønsbidrag tilbagebetalt skattefrit. Efterlønsudbetalingerne skønnes at øge det offentlige underskud med ca. 1½ pct. af BNP i 2012.

Figur 4.1
Det faktiske og strukturelle offentlige underskud i 2010-2013

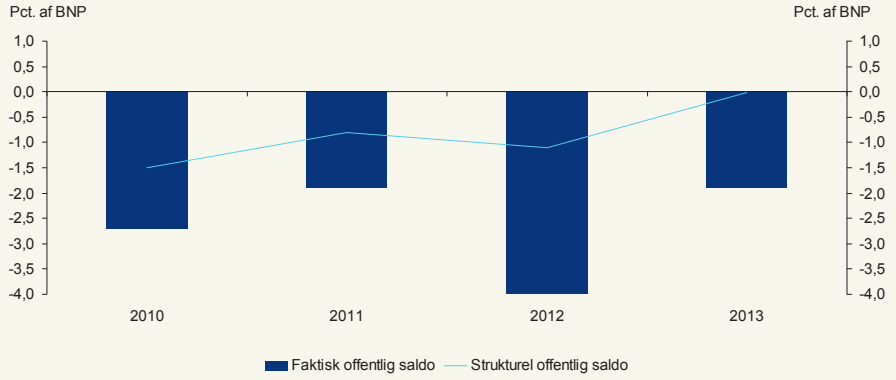

I opgørelsen af den strukturelle offentlige saldo korrigeres for efterlønsudbetalingen i 2012, konjunktursituationen og andre midlertidige forhold, som påvirker den faktiske offentlige saldo. Den strukturelle offentlige saldo forbedres fra et underskud på 1½ pct. af BNP i 2010 til strukturel balance i 2013, hvilket er i overensstemmelse med Danmarks EU-henstilling.

I forhold til majvurderingen er skønnet for den strukturelle saldo i 2013 dermed omtrent uændret, mens det faktiske offentlige underskud ventes at blive lidt større. Det uændrede skøn for den strukturelle saldo skal blandt andet ses i lyset af, at højere offentlige investeringer afledt af prioriteringerne på finanslovforslaget for 2013 og kommune- og regionsaftalerne for 2013 omtrent modsvares af lavere forbrugsudgifter, lavere overførselsudgifter afledt af "*Aftale om reform af førtidspension og fleksjob*", juni 2012 samt budgetforbedringer afledt af saneringen af erhvervsstøtten.

Forbedringen af den strukturelle offentlige saldo med 1½ pct. i 2011-13 afspejler blandt andet skatte- og afgiftsstigninger afledt af Forårspakke 2.0 og genopretningsaftalen samt en moderat vækst i det offentlige forbrug.

I 2012 skønnes bidraget til den økonomiske vækst fra finanspolitik og øvrige økonomisk politiske tiltag til 0,6 pct. af BNP og i 2013 til 0,3 pct. af BNP. Heri er indregnet et bidrag fra den ét-årige finanseffekt på 0,4 pct. af BNP i 2012 og -0,6 pct. af BNP i 2013.

Der skønnes dermed samlet set et positivt vækstbidrag til BNP i 2013 fra finanspolitik og øvrige økonomisk politiske tiltag samtidig med, at den strukturelle saldo forbedres med 1¼ pct. fra 2012 til 2013. Det skal blandt andet ses i lyset af, at investeringsvinduet i skatteaftalen, private investeringer i medfør af kickstarten samt en række øvrige tiltag skønnes at øge væksten i 2012 og 2013. Det er investeringer, som følger af politiske beslutninger, men som ikke indregnes i finanseffekten.

Ændring af faktisk offentlig saldo siden maj

I forhold til majskønnet er det offentlige underskud opjusteret med 3 mia. kr. i 2012 og med 4 mia. kr. i 2013, *jf. tabel 4.2*.

Tabel 4.2
Ændring af den offentlige saldo i 2011-2013 siden maj

	2011	2012	2013
Mia. kr., årets priser			
Nordsø-indtægter	0,0	-1,7	-0,6
Selskabsskatter (ekskl. Nordsø)	-0,5	-2,4	-3,1
Pensionsafkastskat	0,0	20,5	2,0
Arbejdsmarkedsbidrag	-0,3	-0,4	-0,3
Personskatter mv.	0,0	-4,2	2,3
Moms	-1,1	-1,5	0,7
Registreringsafgift	0,0	-1,7	-1,6
Øvrige skatter og afgifter	0,6	-2,7	-2,3
Offentligt forbrug	1,8	0,0	1,0
Offentlige investeringer	-0,5	0,0	-3,2
Overførselsudgifter	-0,8	-0,3	-2,1
Nettorenteudgifter og udbytter	0,0	-2,8	1,2
Subsidier	0,1	0,0	2,9
Andre udgifts- og indtægtsposter	1,0	-6,0	-1,0
Ændring af den offentlige saldo, i alt	**0,3**	**-3,0**	**-4,0**

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal viser saldoforbedringer.

I 2012 er indtægterne fra pensionsafkastskatten opjusteret med 20½ mia. kr., hvilket delvist modvirkes af lavere skatteindtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag, indirekte skatter, olie- og gasproduktion i Nordsøen samt selskabsskatterne. Dertil kommer større tilbagebetalinger af efterlønsbidrag, og det lidt større underskud i 2012 skal derfor ses i lyset af, at opjusteringen af de offentlige udgifter er større end opjusteringen af indtægterne, *jf. figur 4.2*.

Figur 4.2
Revision af udgifter og indtægter siden maj, 2011-2013

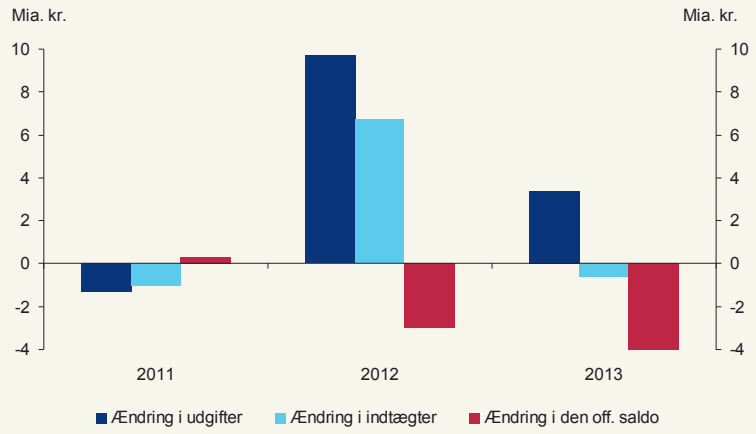

Med hensyn til 2013 vurderes "*Aftale om skattereform*", juni 2012, at forbedre den faktiske offentlige saldo med ca. 5 mia. kr. Det skal ses i lyset af, at skatten på kapitalpensioner fremrykkes, og der gives mulighed for, at eksisterende kapitalpensioner kan overføres til en ny pensionsordning mod betaling af særskilt afgift i 2013 på 37,3 pct. Efterfølgende overflytninger beskattes med en afgift på 40 pct. Engangsindtægterne fra fremrykningen som følge af den lavere kapitalpensionsafgift skønnes med stor usikkerhed til 5 mia. kr., men de kan blive væsentligt højere. Derfor er skønnet for de offentlige finanser i 2013 forbundet med større usikkerhed end normalt.

De højere indtægter afledt af skatteaftalen modvirkes dog af lavere skøn fra selskabsskatter, afgifter mv., og samlet set er skønnet for indtægterne i 2013 omtrent uændret i forhold til majvurderingen. De offentlige udgifter er opjusteret med ca. 3½ mia. kr. i 2013, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med højere offentlige investeringer og overførselsudgifter.

Ændringer i skønnene for den offentlige saldo i forhold til majvurderingen er nærmere beskrevet i boks 4.1.

Boks 4.1
Revision af indtægts- og udgiftsskøn i 2012 og 2013

Nordsøindtægterne er nedjusteret med 1¾ mia. kr. i 2012 og ½ mia. kr. i 2013 siden maj. Olieprisen målt i danske kroner er nedjusteret med knap 22 kroner i 2012 og godt 10½ kroner i 2013, hvilket dækker over en nedjustering af den forventede oliepris i dollars, mens dollarkursen er opjusteret.

Selskabsskatterne (ekskl. Nordsø) er nedjusteret med 2½ mia. kr. i 2012 og 3 mia. kr. i 2013. Nedjusteringen skal navnlig ses i lyset af nye tal for indtjeningen i den finansielle sektor i 2011, som også sænker forventningerne til indtjeningen i 2012 og 2013. Hertil kommer, at investeringsvinduet i skatteaftalen skønnes at reducere selskabsskatteindtægterne med ¼ mia. kr. i 2012 og ¾ mia. kr. i 2013. De øvrige initiativer i skatteaftalen og saneringen af erhvervsstøtten, herunder afskaffelsen af iværksætterskatten, en ændring i beskatningen af aktionærlån og en lavere afskrivningssats på vindmøller skønnes samlet set omtrent neutrale for selskabsskatteprovenuet.

Pensionsafkastskatten er opjusteret med 20½ mia. kr. i 2012 og 2 mia. kr. i 2013. Opjusteringen af indtægterne i 2012 skal ses i lyset af et markant lavere forventet renteniveau ultimo 2012, som øger pensionskassernes forventede afkast på obligationer og derivater. De højere indtægter fra pensionsafkastskatten i 2013 sammenlignet med majskønnet skal primært ses i lyset af en forventning om lidt lavere rentestigninger i løbet af 2013 og en noget større pensionsformue ultimo 2012.

Arbejdsmarkedsbidraget er nedjusteret med ½ mia. kr. i 2012 og ¼ mia. kr. i 2013. De lavere indtægter skal ses i sammenhæng med nye tal fra SKAT, som indebærer en nedrevision af bruttolønnen og dermed indtægterne fra arbejdsmarkedsbidraget i 2011. Indtægterne skønnes på den baggrund også lavere i 2012 og 2013.

Personskatter mv. er nedjusteret med 4¼ mia. kr. i 2012 og opjusteret med 2¼ mia. kr. i 2013. Nye oplysninger om personskatterne i 2011 indebærer isoleret set en nedjustering af indtægterne i 2012 og 2013, mens "*Aftale om skattereform*", juni 2012 samlet set skønnes at øge personskatterne med knap 6 mia. kr. i 2013. Det dækker over en reduktion i personskatterne på 8 mia. kr. fra forhøjelsen af beskæftigelsesfradraget og topskattegrænsen, der mere end opvejes af et merprovenu på 14 mia. kr. fra andre tiltag. Dette merprovenu skal navnlig ses i lyset af, at fradrags- og bortseelsesretten for indbetalinger til kapitalpension afskaffes, og der i stedet indføres en ny pensionsordning uden fradrags- og bortseelsesret. Afskaffelsen af fradragsretten skønnes isoleret set at øge personskatteindtægterne med ca. 5¾ mia. kr. i 2013. Derudover kan eksisterende indeståender på kapitalpensioner overføres til den nye pensionsordning mod betaling af en afgift på 37,3 pct. i 2013. Engangsindtægterne fra fremrykningen af skatten som følge af den reducerede afgift skønnes med stor usikkerhed til 5 mia. kr. Dertil kommer højere personskatteindtægter på ca. 1½ mia. kr. afledt af højere (skattepligtige) indkomstoverførselsudgifter til førtidspension og forhøjet supplerende pensionsydelse, mens en række øvrige elementer i skatteaftalen øger personskatterne med yderligere godt 1 mia. kr. i 2013.

Momsindtægterne er nedjusteret med 1½ mia. kr. i 2012 og opjusteret med ¾ mia. kr. i 2013. I 2012 er det nominelle private forbrug nedjusteret blandt andet afledt af en beskeden udvikling i forbruget frem til 2. kvartal 2012. Hertil kommer virkningen af et lavere niveau for momsindtægterne i 2011 sammenlignet med grundlaget i maj. Opjusteringen af momsindtægterne i 2013 skal ses i lyset af, at en opjustering i erhvervsinvesteringerne, de offentlige investeringer og det nominelle private forbrug.

Indtægterne fra *registreringsafgiften* er nedjusteret med 1¾ mia. kr. i 2012 og 1½ mia. kr. i 2013. De lavere indtægter skal ses i sammenhæng med en nedjustering af erhvervenes køb af biler, ligesom regnskabstal for de første 6 måneder af 2012 peger i retning af lavere indtægter end ventet i maj.

Boks 4.1 (fortsat)
Revision af udgifts- og indtægtsskøn i 2012 og 2013

De *øvrige skatter og afgifter* er nedjusteret med 2¾ mia. kr. i 2012 og med 2¼ mia. kr. i 2013. En opjustering af antallet af personer, som ventes at forlade efterlønsordningen i 2012 reducerer indtægterne fra efterlønsbidrag med ca. 1 mia. kr. i både 2012 og 2013. Provenuet fra vægtafgiften er samlet set nedjusteret med ½ mia. kr. i 2012 og opjusteret med ¼ mia. kr. i 2013. Justeringerne skal ses i sammenhæng med, at der fortsat købes mindre biler, hvilket reducerer den gennemsnitlige vægtafgift, mens skatteaftalen indebærer en forhøjelse af udligningsafgiften på dieseldrevne person- og varebiler, hvilket isoleret set medfører et umiddelbart merprovenu på vægtafgiften på ¾ mia. kr. i 2013. Prisreguleringen af en række afgifter i medfør af skatteaftalen samt forhøjelsen af lønsumsafgiften øger isoleret set de offentlige indtægter med knap 1 mia. kr. i 2013. I 2013 gælder særligt, at de forventede indtægter fra salg af CO_2–kvoter er nedjusteret fra 2½ mia. kr. til ¾ mia. kr. afledt af en nedjustering af kvoteprisen.

Skønnet for det nominelle *offentlige forbrug* er uændret i 2012 og nedjusteret med 1 mia. kr. i 2013 afledt af Danmarks Statistisk foreløbige kodning af FFL13 samt kommune- og regionsaftalerne for 2013.

Udgifterne til *offentlige investeringer* er uændrede i 2012 og opjusteret med 3¼ mia. kr. i 2013. Opjusteringen af skønnet for de offentlige investeringer i 2013 tager afsæt i Danmarks Statistiks foreløbige kodning af FFL13 samt kommune- og regionsaftalerne for 2013, som indeholder højere offentlige investeringer end forudsat i majvurderingen.

Udgifterne til *overførselsindkomster* er opjusteret med ¼ mia. kr. i 2012 og 2 mia. kr. i 2013. Satsreguleringsprocenten for 2013 er nedjusteret fra skønnet på 2,1 pct. i maj til 1,6 pct. baseret på DAs StrukturStatistik for 2011. Det reducerer isoleret set udgifterne til indkomstoverførsler med ca. 1½ mia. kr. i 2013. Dertil kommer budgetforbedringer på ¼ mia. kr. på overførselsudgifterne til førtidspension, sygedagpenge mv. afledt af "*Aftale om reform af førtidspension og fleksjob*", juni 2012. I modsat retning trækker,at "*Aftale om skattereform*", juni 2012, indebærer en stigning i overførselsudgifterne på ca. 2¼ mia. kr. i 2013. Den supplerende pensionsydelse forhøjes fra 11.400 kr. til 15.900 kr. med virkning fra 2013, hvilket øger udgifterne til folkepension med ca. 1 mia. kr. Dertil kommer, at førtidspensionister på den gamle ordning får mulighed for at overgå til reglerne for den nye førtidspensionsordning, hvilket isoleret set øger udgifterne til førtidspension med ca. 1¼ mia. kr. i 2013. Derudover er udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge og aktivering opjusteret med ½ mia. kr. i 2012 og 1 mia. kr. i 2013 siden majvurderingen afledt af en opjustering af bruttoledigheden på 1.500 personer i 2012 og 5.300 personer i 2013.

Nettorenteudgifterne (inkl. udbytter) er opjusteret med 2¾ mia. kr. i 2012, hvilket blandt andet skal ses i lyset af større opkøbskurstab end skønnet i majvurderingen. Nedjusteringen i nettorenteudgifterne i 2013 skyldes blandt andet de lavere renteskøn.

Subsidierne er omtrent uændrede i 2012 og nedjusteret med 3 mia. kr. i 2013. Nedjusteringen i 2013 skal ses i sammenhæng med, at udgifterne til ydelsesstøtte til nybyggeri af almene boliger er nedjusteret med ca. 1 mia. kr. i forhold til skønnet i majvurderingen. Det skal ses i lyset af, at byggeriet ventes senere i gang samt en lavere rente. Derudover er udgifterne til subsidier i 2013 reduceret som følge af saneringen af erhvervsstøtteordningerne, herunder nedlæggelsen af hjemmeserviceordningen samt reduktionen i Højteknologifondens bevillinger, mens udgifterne til fleksjob er nedjusteret med knap ½ mia. kr. afledt af besparelser ifølge "*Aftale om reform af førtidspension og fleksjob*", juni 2012, og en lavere satsreguleringsprocent.

Ændrede skøn for andre udgifts- og indtægtsposter forøger samlet set det offentlige underskud med 6 mia. kr. i 2012 og 1 mia. kr. i 2013. I 2012 skyldes det primært, at tilbagebetalingerne af efterlønsbidrag nu skønnes til godt 24 mia. kr., hvilket er ca. 6¾ mia. kr. højere end hidtil forudsat. Derudover skønnes overførslerne til udlandet at blive højere i 2013 end forudsat i majvurderingen, hvilket blandt andet kan henføres til udviklingsbistanden, idet de skønnede udbetalinger via ulandsrammen ligger over det budgetterede niveau for afgivne tilsagn.

Udviklingen i udgifts- og skattetryk, 2006-2013

Det samlede udgiftstryk skønnes til 58½ pct. af BNP i 2012 og 56¼ pct. af BNP i 2013, *jf. tabel 4.3*. I 2011 er udgiftstrykket opgjort til 56¾ pct. af BNP.

Tabel 4.3
Udgifts- og skattetryk, 2006-2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pct. af BNP								
Forbrug	25,9	26,0	26,5	29,8	29,1	28,6	29,0	28,5
Overførselsudgifter	15,6	15,2	15,0	17,0	17,3	17,5	17,9	17,9
Investeringer	2,0	1,9	1,9	2,0	2,1	2,3	2,4	2,1
Renteudgifter	2,2	2,0	1,8	2,2	2,1	2,1	2,0	1,8
Øvrige udgifter	4,9	4,9	5,4	5,7	5,8	6,3	7,4	6,0
Udgiftstryk[1)]	**50,6**	**50,0**	**50,6**	**56,7**	**56,4**	**56,7**	**58,6**	**56,3**
Personskatter mv.[2)]	21,2	21,5	21,3	22,3	20,4	20,8	20,9	21,7
Arbejdsmarkedsbidrag	4,4	4,5	4,6	4,8	4,6	4,5	4,5	4,5
Pensionsafkastskat	0,8	0,3	0,5	0,5	2,1	2,1	2,4	1,1
Selskabsskatter	4,4	3,8	3,3	2,3	2,7	2,8	2,9	3,0
Moms	10,3	10,4	10,1	10,1	9,9	10,0	10,1	10,2
Øvrige indirekte skatter	7,8	7,6	7,2	6,8	7,0	7,1	7,1	7,3
Øvrige skatter[3)]	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9
Skattetryk	**49,8**	**49,1**	**47,9**	**47,8**	**47,7**	**48,3**	**48,8**	**48,7**
Renteindtægter	1,5	1,6	1,7	1,9	1,6	1,6	1,6	1,7
Øvrige indtægter	4,6	4,4	4,5	4,5	4,6	5,0	4,4	4,1
Told mv. til EU[4)]	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Indtægtstryk[1)]	**55,7**	**54,8**	**53,9**	**54,0**	**53,7**	**54,8**	**54,6**	**54,3**

1) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Danmarks Statistik henfører fx indtægter fra salg af varer og tjenester, der indgår i det offentlige forbrug, til indtægterne, mens det samlede offentlige forbrug indgår på udgiftssiden i tabellen. På den baggrund afviger udgifts- og indtægtstrykket definitorisk fra opgjorte tryk, der er baseret på Danmarks Statistiks opgørelser.
2) Personskatter mv. omfatter kildeskatter, vægtafgift fra husholdninger, bo- og gaveafgift samt andre personlige skatter.
3) Bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag, efterlønsbidrag mv.).
4) Ifølge nationalregnskabsprincipperne kategoriseres disse indtægter som skatter og indgår derfor i skattetrykket, men da indtægterne tilfalder EU, indgår de ikke i indtægtstrykket.

Stigningen i udgiftstrykket på 2 pct. af BNP fra 2011 til 2012 og reduktionen på ca. 2¼ pct. af BNP fra 2012 til 2013 skal blandt andet ses i sammenhæng med tilbagebetalingen af indbetalte efterlønsbidrag på ca. 24 mia. kr., der svarer til ca. 1¼ pct. af BNP i 2012.

Derudover udgør både det offentlige forbrug og de offentlige investeringer en større andel af BNP i 2012 end i 2011 og 2013. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med fremrykninger af offentlige investeringer i kickstarten til 2012. Derudover skønnes en realvækst på 1½ pct. i det offentlige forbrug i 2012 blandt andet afledt af, at forbrugsudgifterne i kommuner og regioner i 2011 lå under budgetterne, mens der skønnes omtrent nulvækst i det offentlige forbrug i 2013 som led i indfrielsen af EU-henstillingen.

Udgiftstrykket steg fra 50½ pct. af BNP i 2008 til 56¾ pct. af BNP i 2009, og udgifternes andel af BNP udgør også i 2010 til 2013 væsentligt mere end niveauet før 2009. Udviklingen skal blandt andet ses i sammenhæng med en stigning i det offentlige forbrug, højere udgifter til arbejdsløshedsdagpenge mv. samt en markant reduktion i BNP i 2009. Derudover indebærer den demografiske udvikling med flere ældre en stigning i udgifterne til folkepension, mens et stort optag på de kompetencegivende uddannelser de senere år indebærer højere SU-udgifter. Indkomstoverførselsudgifterne skønnes samlet set at stige fra 15 pct. af BNP i 2008 til 18 pct. af BNP i 2013.

Skattetrykket er opgjort til 48¼ pct. af BNP i 2011 og skønnes til 48¾ pct. af BNP i 2012 og 2013. Indfasningen af finansieringselementerne i *Forårspakke 2.0* og skattestigninger i medfør af genopretningsaftalen og finansloven for 2012 øger isoleret set skattetrykket i 2012 og 2013.

Stigningen i personskatterne fra 2012 til 2013 skal blandt andet ses i lyset af fastfrysningen af progressionsgrænserne i genopretningsaftalen samt omlægningen af beskatningen af kapitalpensioner fra udbetalingstidspunktet til indbetalingstidspunktet i skatteaftalen fra juni 2012. Derudover indebærer afgiftsstigninger i medfør af aftalen om finansloven for 2012 en stigning i de øvrige indirekte skatters andel af BNP fra 2012 til 2013.

Udviklingen i skattetrykket er dog generelt ikke et velegnet mål for den økonomiske politiks bidrag til ændringer i skattebelastningen. Provenuvirkninger af diskretionært besluttede ændringer i skatte- og afgiftsregler giver et mere retvisende billede. Det skyldes først og fremmest, at konjunkturudviklingen samt udsving i oliepriser, aktiekurser og renter mv. ofte vil medføre, at væksten i beskatningsgrundlaget for en række skatter og afgifter afviger fra væksten i BNP.

Det kan medføre betydelige udsving i skattetrykket fra år til år, selvom skattebelastningen er uændret. Dette gælder ikke mindst pensionsafkastskatten og beskatningen af Nordsø-aktiviteterne, men fx også registreringsafgift, moms og tinglysningsafgift. Indtægterne fra pensionsafkastskatten skønnes f.eks. reduceret fra ca. 2½ pct. af BNP i 2012 til 1 pct. af BNP i 2013, mens de i perioden 2006-2009 udgjorde i omegnen af ¼ til ¾ pct. af BNP.

4.2 Offentligt forbrug, beskæftigelse og investeringer

Det offentlige forbrug

Danmarks Statistik har opgjort realvæksten i det offentlige forbrug til 0,3 pct. i 2010 og -1,3 pct. i 2011*, jf. tabel 4.4.*

Tabel 4.4
Realvækst i det offentlige forbrug, 2006-2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Realvækst, pct.								
Stat[1)]	3,1	9,1	0,5	2,2	-0,8	1,6	-	-
Regioner/amter og kommuner	2,6	-1,7	2,5	2,7	0,7	-2,6	-	-
I alt	**2,8**	**1,3**	**1,9**	**2,5**	**0,3**	**-1,3**	**1,5**	**0,1**

Anm.: Danmarks Statistik korrigerer ikke for den flytning af opgaver, der løbende finder sted mellem sektorer. I 2007 er realvæksten påvirket af kommunalreformen, mens væksten i 2009 og 2010 er påvirket af omlægningen til et enstrenget kommunalt beskæftigelsessystem pr. 1/8 2009.
1) Omfatter endvidere A-kasser mv.
Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger og skøn.

Dermed er væksten i de offentlige forbrugsudgifter aftaget markant, når der sammenlignes med 00'erne og store dele af 1990'erne, *jf. figur 4.3*. Samtidig er 2011 det første år siden 1990, hvor det offentlige forbrug er faldet. Og man skal helt tilbage til 1984 for at finde et realt fald i forbrugsudgifterne, som overstiger faldet i 2011.

Den lavere realvækst i det offentlige forbrug skal blandt andet ses i lyset af, at der er blevet taget en række initiativer til at styrke udgiftsstyringen, så udviklingen med gentagne overskridelser af budgetterne bremses. Det gælder ikke mindst den individuelle modregning i bloktilskuddet i kommunerne. Indførelsen af udgiftslofter vil yderligere understøtte budgetoverholdelse fremover.

Det offentlige forbrugstryk i Danmark er stadig højere end i de øvrige OECD-lande, *jf. figur 4.4*. I 2011 udgjorde det offentlige forbrug i Danmark således 28½ pct. af BNP, mens det i vores nabolande Sverige og Norge udgjorde henholdsvis 26½ og 21½ pct. af BNP.

Figur 4.3
Realvækst i det offentlige forbrug, 1980-2013

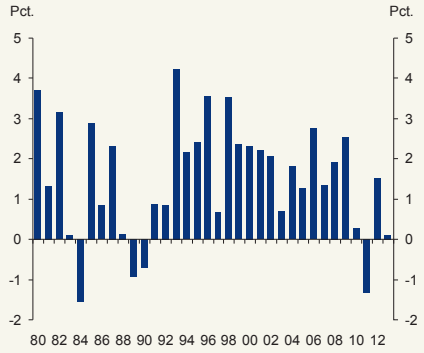

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Figur 4.4
Forbrugstryk i udvalgte OECD-lande, 2011

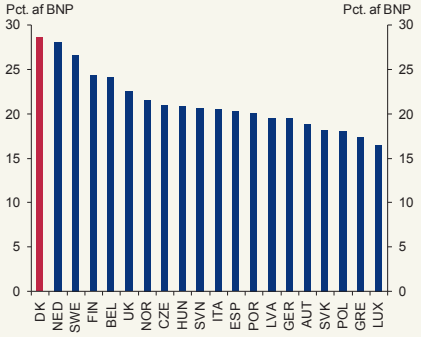

Kilde: OECD.

Danmarks Statistiks seneste opgørelse af de offentlige finanser for 2011, offentliggjort i juni 2012, afspejler forbrugsudgifter for 509½ mia. kr., *jf. tabel 4.5*. Det er 1¾ mia. kr. lavere end i den foreløbige opgørelse, som lå til grund for majvurderingen. De lavere forbrugsudgifter i 2011 skal navnlig ses i lyset af, at serviceudgifterne i de endelige kommunale og regionale regnskaber lå under budgetterne i 2011.

Tabel 4.5
Skøn for det offentlige forbrug, 2011-2013

	2011	2012	2013
Niveau, mia. kr., årets priser			
Majvurdering	511,3	527,6	536,4
Augustvurdering	**509,5**	**527,6**	**535,4**
Ændring siden maj, mia. kr.	-1,8	0,0	-1,0
Realvækst, pct.			
Majvurdering	-1,0	1,3	0,3
Augustvurdering	**-1,3**	**1,5**	**0,1**
Ændring siden maj, pct.-point	-0,3	0,2	-0,2

Kilde: Danmarks Statistik samt egne skøn.

De offentlige forbrugsudgifter i 2012 skønnes fortsat at flugte med budgetterne for 2012, hvilket er på linje med majvurderingen. Skønnet for det offentlige forbrug i 2012 svarer således til Danmarks Statistiks budgetstatistik, der viser et nominelt offentligt forbrug på 527½ mia. kr. i 2012. Som følge af det nedreviderede forbrugsniveau i 2011 er den reale forbrugsvækst i 2012 opjusteret fra 1,3 pct. til 1,5 pct.

Nationalregnskabet for 1. kvartal 2012 afspejlede en beskeden vækst i det offentlige forbrug på 0,3 pct. fra 4. kvartal 2011 til 1. kvartal 2012.

Foreløbige regnskabsoplysninger for kommuner og regioner indikerer et relativt lavt niveau for serviceudgifterne i 1. halvår 2012. Tallene er behæftet med usikkerhed, hvorfor budgetterne fortsat er lagt til grund for de samlede offentlige forbrugsudgifter i 2012. De foreløbige oplysninger bekræfter imidlertid indtrykket af, at kommuner og regioner i højere grad end tidligere holder sig inden for budgetterne, herunder som følge af de senere års tiltag for at styrke udgiftsstyringen, blandt andet med indførelsen af individuelle sanktioner. I 2011 lå serviceudgifterne i de kommunale og regionale regnskaber ca. 8 mia. kr. lavere end budgetteret.

Med afsæt i finanslovsforslaget for 2013 samt kommune- og regionsaftalerne for 2013 skønnes et nominelt offentligt forbrug på 535½ mia. kr. i 2013. Det er 1 mia. kr. mindre end forudsat i maj, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med højere offentlige investeringer i forhold til majvurderingen. Med afsæt i de lavere nominelle offentlige forbrugsudgifter reduceres skønnet for realvæksten fra 0,3 pct. til 0,1 pct. i 2013.

Den offentlige beskæftigelse

Ifølge nationalregnskabet er den offentlige beskæftigelse faldet med 10.600 personer på helårsbasis fra 2010 til 2011*, jf. tabel 4.6*.

Tabel 4.6

Ændring i den offentlige beskæftigelse (nationalregnskabet), 2011-2013

	2011		2012		2013	
	Maj	Aug.	Maj	Aug.	Maj	Aug.
Antal i 1.000 personer						
Offentlig beskæftigelse, ændring	-11,1	-10,6	6,1	2,0	3,0	1,0

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Beskæftigelsesfaldet i 2011 er fortsat ind i 2012 ifølge de seneste nationalregnskabstal for 1. kvartal 2012 og den offentlige beskæftigelsesstatistik, *jf. figur 4.5 og 4.6*. For hele 2012 skønnes den offentlige beskæftigelse dog at stige med omkring 2.000 personer i forhold til 2011. Dermed forudsættes den offentlige beskæftigelse at stige i løbet af 2012 sammenlignet med niveauet i 1. kvartal. Skønnet for beskæftigelsesvæksten i 2012 er nedjusteret med ca. 4.000 personer i forhold til majvurderingen. Den lavere offentlige beskæftigelsesvækst skal blandt andet ses i lyset af faldet i 1. kvartal 2012 samt et forventet mindre omfang af støttet beskæftigelse, hvilket kan henføres til færre personer med løntilskud end skønnet i majvurderingen.

Med afsæt i den skønnede realvækst i det offentlige forbrug på 0,1 pct. i 2013 skønnes den offentlige beskæftigelse at stige med 1.000 personer i 2013.

Figur 4.5
Offentlig beskæftigelse ifølge nationalregnskabet, 2000-2012

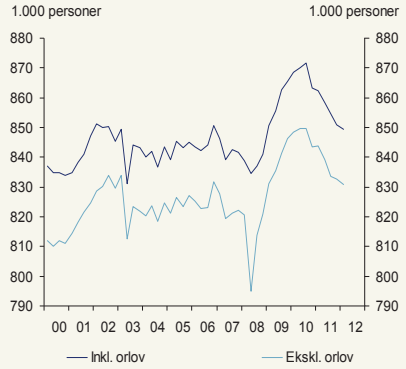

Figur 4.6
Offentlig beskæftigelse ifølge offentlig beskæftigelsesstatistik, 2002-2012

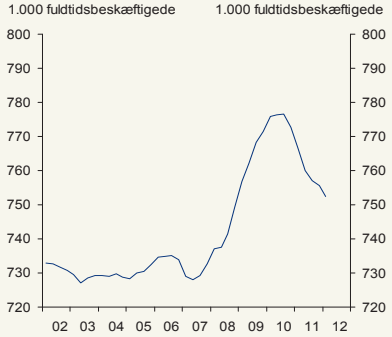

Anm.: Der er korrigeret for sæsonudsving. Faldet i 2008 for beskæftigede ekskl. orlov i figur 4.5 skyldes strejkerne i foråret 2008.
Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Danmarks Statistik har i juni 2012 foretaget en ekstraordinær revision af beskæftigelsen i nationalregnskabet og foreløbigt opjusteret væksten i den offentlige beskæftigelse i 2009 med godt 8.000 personer. Det medfører, at niveauet for den offentlige beskæftigelse i 2010 og 2011 også er godt 8.000 personer højere end i tidligere opgørelser. Nationalregnskabet vil gennemgå en gennemgribende hovedrevision i 2014, hvilket kan få betydning for både niveauet for og udviklingen i den offentlige beskæftigelse, *jf. Budgetoversigt 3,* december 2011.

Offentlige investeringer

Danmarks Statistik har opgjort de offentlige investeringer til godt 40 mia. kr. i 2011, hvilket er ½ mia. kr. højere end i den foreløbige opgørelse, som lå til grund for majvurderingen. Derved udgør de offentlige investeringer 2¼ pct. af BNP i 2011.

I 2012 skønnes et nominelt offentligt investeringsniveau på 43¾ mia. kr. (2012-priser) på linje med majvurderingen, *jf. figur 4.7*. Skønnet afspejler blandt andet, at de kommunale og regionale anlægsudgifter ventes at flugte med budgetterne for 2012. Med afsæt i det lidt højere 2011-niveau er realvæksten i investeringerne dog nedjusteret fra 11,3 pct. til 7,5 pct. i 2012.

Figur 4.7
Offentlige investeringer, 1990-2013

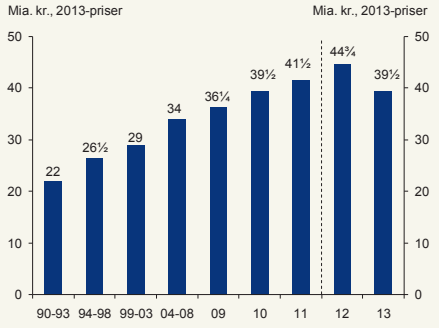

Figur 4.8
Offentlige investeringer i pct. af BNP, 1990-2013

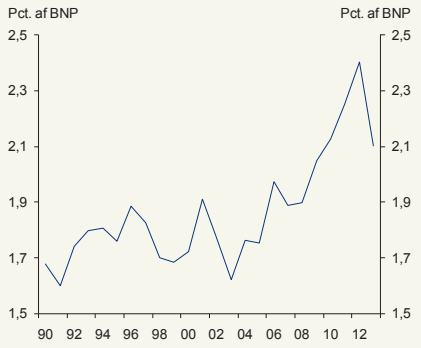

Kilde: Danmarks Statistik og egne skøn.

Nationalregnskabet for 1. kvartal 2012 viste et betydeligt fald i de offentlige investeringer i forhold til 4. kvartal 2011. De sæsonkorrigerede kvartalstal for de offentlige investeringer svinger imidlertid meget blandt andet som følge af investeringernes projektbaserede natur. Tallene er endvidere behæftet med betydelig usikkerhed og revideres ofte efterfølgende.

De statslige investeringer forventes at forløbe som forudsat i majvurderingen, hvor de ministerielle rammeredegørelser afspejlede et mindre forbrug på en række statslige vejprojekter. Samtidigt understøtter foreløbige regnskabsoplysninger for 1. halvår 2012 et anlægsniveau i kommuner og regioner på linje med det budgetterede.

I 2013 skønnes et offentligt investeringsniveau på 39½ mia. kr. på baggrund af finanslovforslaget samt økonomiaftalerne med kommuner og regioner. Investeringsudgifterne i 2013 er dermed opjusteret med godt 3 mia. kr. i forhold til majvurderingen. De offentlige investeringer skønnes således at udgøre mere end 2 pct. af BNP i 2013, hvilket er et forholdsvist højt niveau set i et historisk perspektiv, *jf. figur 4.8*. På baggrund af den nominelle opjustering af investeringerne i 2013 nedjusteres det reale fald i investeringerne i 2013 fra 20,2 til 11,5 pct.

Med regeringens kickstart er der fremrykket offentlige investeringer i blandt andet veje, skoler og sygehuse for i alt 7¼ mia. i 2012 og 2013*, jf. figur 4.9*. Kickstarten omfatter desuden investeringer for ca. 10½ mia. kr. i offentlige virksomheder og selskaber, herunder baneinvesteringer, renovering af almene boliger samt investeringer afledt af *Aftale om den danske energipolitik 2012-2020* og *Aftale om takstnedsættelser og investeringer til forbedring af den kollektive trafik*.

Kickstarten forløber overordnet set som forudsat i november 2011. Dog viser en ny opgørelse fra Landsbyggefonden, at den fremrykkede renovering af almene boliger ikke er kommet lige så hurtigt i gang som forudsat. Det betyder, investeringerne i kickstarten samlet set nedjusteres fra 18¾ til 17¾ mia. kr. i 2012-2013.

- På Transportministeriets område forløber de fremrykkede vejprojekter som planlagt, mens knap ¼ mia. kr. af fremrykningen på baneområdet er udskudt fra 2012 til 2013 som følge af et ændret forløb i udbygningen af København-Ringsted.
- Foreløbige regnskabsoplysninger for 1. halvår 2012 understøtter, at kommuner og regioner kan realisere det budgetterede anlægsniveau i 2012.
- Landsbyggefonden har udmeldt hele den fremrykkede ramme til konkrete projekter, men der er endnu ikke afgivet endeligt tilsagn til omkring halvdelen af den fremrykkede ramme. Det betyder, at renoveringsaktiviteten nedjusteres med 1 mia. kr. i 2012. Med den forudsatte afløbsprofil skønnes renoveringsaktiviteten uændret i 2013, mens aktiviteten i 2014 og 2015 opjusteres med ca. ½ mia. kr. i begge år.
- Med *Aftale om den danske energipolitik 2012-2020*, marts 2012, forbedres rammevilkårene for investeringer i vedvarende energi og energieffektivisering. Aftalen forventes nogenlunde at afspejle det investeringsniveau i 2012-2013, der var forudsat i kickstarten.
- Med *Aftale om takstnedsættelser og investeringer til forbedring af den kollektive trafik*, juni 2012, er der aftalt investeringer, som blandt andet skal sikre flere afgange i metroen og etablering af supercykelstier.

Figur 4.9
Investeringer i kickstart og nye initiativer

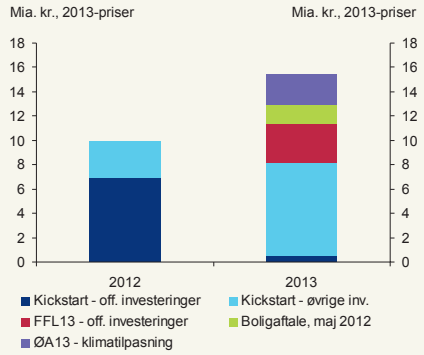

Figur 4.10
Investeringer i baner, Metro Cityringen og Femern-forbindelsen, 2009-2020

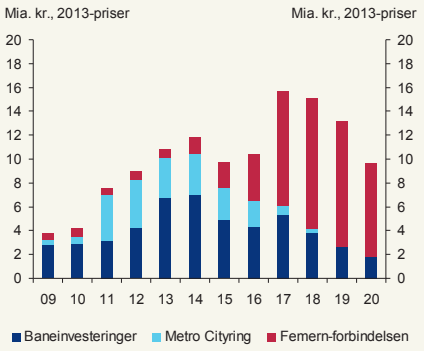

Kilde: Transportministeriet og egne beregninger.

I løbet af foråret og forsommeren er der endvidere indgået en række yderligere aftaler, som øger investeringerne i offentlige virksomheder og selskaber, der indgår i de private investeringer i nationalregnskabet. Med *Boligaftalen,* maj 2012, øges Landbyggefondens ramme til renovering yderligere med godt 4 mia. kr. i 2012, hvilket vurderes at øge renoveringsaktiviteten med ca. 1½ mia. kr. årligt i perioden 2013-2015. Dertil kommer et løft i investeringer i klimatilpasning på 2½ mia. kr. i 2013 som led i *Aftale om kommunernes økonomi i 2013*, juni 2012.

Med investeringerne i kickstarten og i forsommerens aftaler afbødes aktivitetsvirkningen af det forudsatte fald i de offentlige investeringer i 2013. Investeringsfaldet er samtidig væsentligt mindre end forudsat i maj på baggrund af opjusteringen af de offentlige investeringer i

2013. Dertil kommer en vækst i investeringerne i jernbanenettet, Metro Cityringen og Femern-forbindelsen, *jf. figur 4.10*. Det vil bidrage til at understøtte den økonomiske aktivitet i de kommende år.

4.3 Finanspolitikkens aktivitetsvirkning

Den økonomiske politik i 2012 og 2013 afspejler hensynet til at understøtte væksten og beskæftigelsen samtidig med, at troværdigheden om finanspolitikken fastholdes, og den strukturelle saldo forbedres i overensstemmelse med EU-henstillingen.

Den samlede finanspolitik og øvrige økonomisk politiske tiltag for 2012 og 2013 set under èt skønnes at understøtte BNP-væksten med ca. 0,6 pct. af BNP i 2012 og ca. 0,3 pct. af BNP i 2013, *jf. tabel 4.7*. Heri indgår et bidrag fra den èt-årige finanseffekt på 0,4 pct. af BNP i 2012 og -0,6 pct. af BNP i 2013.

Tabel 4.7
Aktivitetsvirkning af finanspolitikken og øvrige økonomisk politiske tiltag fra og med 2012

BNP-vækst	2012	2013
Et-årig finanseffekt	**0,4**	**-0,6**
2.-års-virkning af finanspolitikken i 2012		0,2
Finanspolitik inkl. flerårige virkninger	**0,4**	**-0,4**
Investeringsvindue	0,1	0,3
Finanspolitik inkl. investeringsvindue	**0,5**	**-0,1**
Øvrige investeringer i kickstart og andre tiltag[1)]	0,1	0,4
Samlet virkning i 2012 og 2013	**0,6**	**0,3**

1) 'Øvrige investeringer i kickstart og andre tiltag' dækker renovering af almene boliger i regi af Landsbyggefonden, investeringer afledt af energiaftalen samt klimainvesteringer i spildevandsektoren. For 'Øvrige investeringer i kickstart og andre tiltag' er indregnet virkningen af de igangsatte initiativer.

Kilde: Egne beregninger.

Udover finanseffekten i mere snæver forstand er der i det samlede skøn for den økonomiske politik indregnet, at investeringsvinduet i skatteaftalen, investeringer i almene boligselskaber og husholdninger mv. afledt af initiativerne i kickstarten samt en række øvrige tiltag vurderes at øge BNP-væksten i 2012 og 2013. Disse effekter følger af politiske beslutninger, men indgår ikke i finanseffekten, *jf. også Økonomiske Redegørelse*, august 2012.

Den ét-årige finanseffekt måler finanspolitikkens umiddelbare virkning på den økonomiske aktivitet. En positiv finanseffekt indikerer, at finanspolitikken medvirker til at øge den økonomiske aktivitet, mens en negativ finanseffekt angiver en finanspolitisk afdæmpning af økonomien. Finanseffekten er aktuelt opgjort til -0,6 pct. af BNP i 2011 og skønnes til 0,4 pct. af BNP i 2012 og -0,6 pct. af BNP i 2013, *jf. tabel 4.8*.

Tabel 4.8
Ét-årig finanseffekt, 2007-2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aktivitetsvirkning, pct. af BNP							
Udgifter i alt	0,1	0,0	1,1	0,2	-0,5	0,4	-0,4
Indtægter i alt	0,0	0,0	0,2	0,3	-0,1	0,0[1)]	-0,2[1)]
Finanseffekt, i alt	**0,1**	**0,0**	**1,3**	**0,5**	**-0,6**	**0,4**	**-0,6**
SP-udbetalinger			0,3	0,0	-0,2	-	-

1) Inkl. udbetaling af efterlønsbidrag i 2012 og bortfaldet af efterlønsudbetalingerne i 2013.

Finanseffekten er opgjort til -0,6 pct. af BNP i 2011. Den finanspolitiske stramning i 2011 skal i overvejende grad ses i lyset af en negativ realvækst i det offentlige forbrug på 1,3 pct., hvilket isoleret set bidrager med -0,5 pct. af BNP til finanseffekten i 2011. Derudover bidrager skattestigninger i medfør af genopretningsaftalen og Forårspakke 2.0 til den kontraktive finanseffekt i 2011.

I 2012 skønnes finanseffekten til 0,4 pct. af BNP. Den finanspolitiske lempelse i 2012 skal ses i sammenhæng med en forudsat realvækst i det offentlige forbrug på 1,5 pct., fremrykninger af offentlige investeringer i kickstarten og efterlønsudbetalingerne på ca. 24 mia. kr. I modsat retning trækker, at skatte- og afgiftsstigninger ifølge genopretningsaftalen og finansloven for 2012 dæmper den økonomiske aktivitet. I forhold til majvurderingen er finanseffekten nedjusteret med knap 0,1 pct.-point blandt andet afledt af en nedjustering i realvæksten i de offentlige investeringer fra 11,3 pct. til 7,5 pct. Skønnet for efterlønsudbetalingerne er opjusteret fra 17½ til 24¼ mia. kr. i 2012 i forhold til majvurderingen, men det øgede privatforbrug afledt af udbetalingerne antages at fordele sig over både 2012 og 2013, og skønnet over vækstvirkningen af efterlønsudbetalingerne i 2012 er fastholdt.

I 2013 skønnes finanseffekten til -0,6 pct. af BNP (inkl. bortfaldet af efterlønsudbetalingerne fra 2012). Finanseffekten afspejler blandt andet aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2013, finanslovsforslaget for 2013, skatteaftalen fra juni 2012, samt skatte- og afgiftsstigninger i medfør af *Forårspakke 2.0,* genopretningsaftalen fra maj 2010 og finansloven for 2012. Finanspolitikken i 2013 indebærer dermed til, at EU-henstillingen om en strukturel forbedring af de offentlige finanser på 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013 efterleves.

I forhold til majvurderingen er finanseffekten for 2013 samlet set opjusteret med 0,2 pct. af BNP i 2013. Det skal ses i lyset af, at investeringerne i 2013 er opjusteret med godt 3 mia. kr. i forhold til maj, hvilket øger finanseffekten med godt 0,1 pct. af BNP. Derudover skønnes aftalen om skattereform fra juni 2012 isoleret set at øge finanseffekten med 0,1 pct. af BNP i 2013. I modsat retning trækker en mindre nedjustering i realvæksten i det offentlige forbrug i 2013.

4.4 Strukturel offentlig saldo

Den strukturelle saldo er et skøn for den underliggende stilling på de offentlige finanser, *jf. boks 4.2*. Beregningen af den strukturelle offentlige saldo tager således udgangspunkt i den faktiske offentlige saldo, der renses for virkningen af konjunkturer og andre midlertidige forhold.

Fra midten af 1990'erne og frem til 2008 forbedredes den strukturelle saldo gradvist, *jf. figur 4.11*. Forbedringen afspejler blandt andet et mærkbart fald i den beregnede strukturelle ledighed (delvist afledt af diverse arbejdsmarkedsreformer), men også tendensen til større Nordsø-indtægter og lavere offentlige nettorenteudgifter. Finanspolitikken i perioden fra midten af 1990'erne og frem til 2008 var overordnet set lempelig og trak dermed isoleret set i retning af en forværring af den strukturelle saldo.

Figur 4.11
Faktisk og strukturel saldo 1995-2013

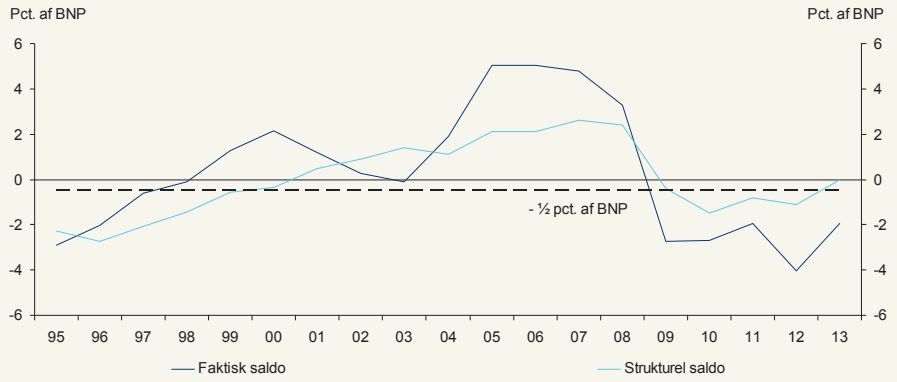

Anm: Stabilitets- og Vækstpagten indebærer, at det mellemfristede mål for de offentlige finanser i Danmark som minimum er et strukturelt underskud på ½ pct. af BNP. Samtidig indebærer Finanspagten for Danmarks vedkommende et balancekrav, hvor det årlige strukturelle underskud højst må udgøre ½ pct. af BNP.

Den markante lempelse af finanspolitikken i kølvandet på finanskrisen – for at understøtte den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen – er den væsentligste årsag til, at den strukturelle saldo forværredes ganske mærkbart i 2009 og 2010, *jf. tabel 4.9*.

Den efterfølgende forbedring af den strukturelle saldo frem mod 2013 afspejler konsoliderin-gen af de offentlige finanser – herunder skatte- og afgiftsstigninger i Forårspakke 2.0 og genopretningsaftalen samt aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2013 og finanslovsforslaget for 2013.

Der skønnes strukturel balance mellem de offentlige udgifter og indtægter i 2013, og den strukturelle saldo ventes forbedret med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013. Dermed efterleves

EU-henstillingen, der indebærer, at Danmark gennemfører initiativer, der sikrer en styrkelse af den strukturelle saldo med 1½ pct. af BNP i årene 2011-13 og bringer det faktiske offentlige underskud under 3 pct. af BNP i 2013.

Tabel 4.9
Den strukturelle saldo (pct. af BNP), 2002-2013

	Strukturel saldo		Ændring som følge af							
	Niveau	Årlig ændr.	Finanspolitik[1]	Strukturel beskæftigelse	Pensionsafkastskat	Nettorenteudgifter	Nordsøindtægter	Specielle poster[2]	Strukturel produktivitetsvækst	Andre forhold
2002	0,9									
2003	1,4	0,5	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,1	0,0	-0,1
2004	1,1	-0,3	-1,4	0,0	0,0	0,3	0,1	0,1	0,0	0,6
2005	2,1	1,0	-0,4	0,2	0,0	0,3	0,2	0,0	-0,2	0,8
2006	2,1	0,0	-0,7	0,4	0,0	0,2	0,1	-0,1	-0,3	0,4
2007	2,6	0,5	0,0	0,5	0,0	0,2	0,1	0,0	-0,4	0,1
2008	2,4	-0,2	-0,4	0,3	0,0	0,1	0,1	-0,1	-0,4	0,2
2009	-0,4	-2,8	-2,3	-0,1	0,1	0,1	-0,1	-0,1	-0,3	-0,1
2010	-1,5	-1,1	-1,0	0,1	0,0	0,1	-0,1	-0,1	-0,3	0,2
2011	-0,8	0,7	1,1	0,0	0,1	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2
2012	-1,1	-0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	-0,2	-0,1	-0,1	0,0
2013	0,0	1,1	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
I alt		**-0,9**	**-3,8**	**1,4**	**0,3**	**1,6**	**0,3**	**-0,4**	**-2,1**	**1,9**

1) Bidraget fra finanspolitikken afviger som følge af metodeforskelle fra finanseffekten.
2) De specielle poster indeholder blandt andet diverse drifts- og kapitaloverførsler (netto) herunder blandt andet offentlige overførsler til udlandet.
Kilde: *Økonomisk Redegørelse*, august 2012.

I perioden 2004-2008 bidrog konjunkturerne og udviklingen på de finansielle markeder i øvrigt til, at de faktiske overskud på de offentlige finanser var mærkbart større end de skønnede strukturelle overskud. Det skyldtes blandt andet ekstraordinært store provenuer fra pensionsafkastskatten i 2004 og 2005 samt den gunstige konjunkturudvikling i perioden 2006-2008, der midlertidigt bidrog til et større overskud på den faktiske saldo. I lyset af, at både beskæftigelsen og BNP ventes at være lavere end deres strukturelle niveauer i årene 2009-2013, skønnes de strukturelle underskud i denne periode at være mindre end de faktiske underskud.

Boks 4.2
Den strukturelle offentlige saldo

Skiftende konjunkturer er en væsentlig årsag til, at den faktiske offentlige saldo svinger ganske meget over tid. I perioder med høj økonomisk aktivitet og høj beskæftigelse vil de offentlige indtægter fra skatter og afgifter normalt være relativt store, mens de offentlige udgifter til især indkomstoverførsler – primært som følge af lav ledighed – vil have en tendens til af være forholdsvis lave. I en højkonjunktur er forudsætningerne for overskud på den offentlige saldo dermed større end i en lavkonjunktur med lav beskæftigelse og høj ledighed.

De offentlige finanser påvirkes imidlertid også af en række andre mere eller mindre midlertidige forhold – herunder de ofte store udsving i de offentlige indtægter fra Nordsø-aktiviteterne og pensionsafkastskatten, der er afhængige af udviklingen i oliepriser, renter og aktiekurser. Hertil kommer, at deciderede engangsforhold også kan påvirke de offentlige indtægter og udgifter i særskilte år. Det gælder f.eks. indtægterne knyttet til afgiften på SP-udbetalingerne i 2009 og udgifterne i forbindelse med muligheden for tilbagebetaling af efterlønsbidrag i 2012.

I Finansministeriets beregning af den *strukturelle offentlige saldo* søges korrigeret for både konjunkturernes og andre midlertidige forholds påvirkning af de offentlige finanser.

Den strukturelle saldo i et givet år er dermed et skøn for, hvor stort det offentlige overskud eller underskud vil være i en "normal" situation. Det vil sige en situation, hvor den økonomiske aktivitet, hverken er særskilt høj eller lav, og hvor de offentlige finanser samtidig ikke er påvirket af andre midlertidige forhold. Den strukturelle saldo i et bestemt år er i den optik et skøn for den underliggende stilling på den offentlige saldo. Udviklingen i den strukturelle saldo over tid er blandt andet afhængig af den førte finanspolitik. Det betyder, at hvis finanspolitikken lempes i et givet år eller en vis periode, så vil den strukturelle offentlige saldo alt andet lige blive forværret.

Beregningen af den strukturelle saldo er behæftet med usikkerhed. Ved kraftige omslag i BNP-vækst, beskæftigelse, virksomhedsindtjening, aktiekurser og oliepriser vil beregningen af den strukturelle saldo være mere usikker end normalt.

Den nye budgetlov fra juni 2012 har til formål at sikre balance eller overskud på de samlede offentlige finanser og en hensigtsmæssig udgiftsstyring i stat, kommuner og regioner.

Budgetloven består af to dele. For det *første* fastsættes krav om budgetbalance, og den strukturelle saldo må udvise et underskud på maksimalt 0,5 pct. af BNP. I sammenhæng hermed indføres en korrektionsmekanisme, der har til formål at få den strukturelle saldo tilbage inden for grænsen på et strukturelt underskud på maksimalt 0,5 pct. af BNP, såfremt der ventes afvigelser.

For det *andet* indføres udgiftslofter for stat, kommuner og regioner. Udgiftslofterne skal understøtte, at de budgetter og aftaler, der gælder for udgifterne i stat, kommuner og regioner, også bliver overholdt.

Ifølge Stabilitets- og Vækstpagten skal EU-landene fastlægge et mellemfristet mål for den offentlige saldo (et såkaldt Medium Term Objective – forkortet MTO) tæt på balance. For Dan-

marks vedkommende er det aktuelle minimumskrav til MTO et strukturelt underskud på højst ½ pct. af BNP.

I begyndelsen af december 2011 blev eurolandene enige om en yderligere styrkelse af det finanspolitiske regelsæt gennem en Finanspagt (Fiscal Compact), som blev vedtaget som en mellemstatslig aftale mellem 25 af de 27 EU-lande i begyndelsen af marts. Danmark deltager i finanspagten og har valgt at lade sig omfatte af de dele af finanspagten, som er åbne for ikke-eurolande. Et af de centrale elementer i finanspagten er, at de deltagende lande indfører en national balanceregel for de offentlige finanser, som skal indskrives i national lovgivning. Reglen indebærer, at det enkelte deltagende land fra år til år skal sikre en strukturel balance mindst svarende til det ovennævnte MTO i Stabilitets- og Vækstpagten. Denne regel skal ledsages af en automatisk korrektionsmekanisme, som træder i kraft ved eventuelle væsentlige afvigelser fra kravet om balance.

Reglerne i finanspagten stemmer overens med den finanspolitiske planlægning i Danmark, hvor den strukturelle offentlige saldo planlægges at ligge tæt på balance i perioden 2013-2020, *jf. Danmark i arbejde – Udfordringer for dansk økonomi mod 2020*, maj 2012.

Bilag 1

Tabel 1
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2005-2013

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	21,4
Selskabsskat	0,6
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	2,4
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2002	0,2
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-1,4
Køb og salg af bygninger og grunde mv.	0,1
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	2,2
Stiftertilgodehavende i Københavns Havn	0,7
Udbetalinger af opsparede midler til universiteterne	-0,8
Salg af statens Bilinspektion	0,5
Salg af Gastra A/S	1,1
Salg af statens aktier i Bella Center A/S	0,1
Ekstraordinære udbytter under §28	0,8
Salg af aktier i Post Danmark	1,4
Indfrielse af statslån til institutioner under § 20	0,6
Engangsudgifter ifm. Overdragelse af skatteligningen til staten	-0,5
Kapitalindskud i Bornholmstrafikken A/S	-0,2
Indtægter for omlægning af Danmarks Skibskreditfond	0,4
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,4
2005 i alt	**30,0**

Tabel 1 (fortsat)
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2005-2013

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	4,6
Selskabsskat	-1,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	7,4
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2003	2,1
Omlægning af den kommunale momsudligningsordning	-5,9
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,3
Ekstraordinære udbytter under §28	0,7
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	1,6
2006 i alt	**9,5**
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-13,0
Selskabsskat	-1,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	0,9
Omlægning af statslige aktiver	0,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,6
Ekstraordinære udbytter under §28	0,6
Etårige puljer	-0,3
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	1,6
Kompensation fra Esbjerg Kommune sfa. At staten overtager opgaver vedr. Esbjerg havn	0,2
Salg af Scandlines	5,7
2007 i alt	**-5,1**

Tabel 1 (fortsat)
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2005-2013

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat, inkl. kompensation for indeksobligationer	-23,9
Selskabsskat	0,3
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	7,0
Udlodninger fra IØ og IFU	0,8
Salg af ejendomme og grunde	0,2
Ekstraordinære udbytter under §28	0,4
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	0,5
Midlertidig obligatorisk opsparing på 1 pct. Af de statslige driftsrammer	0,8
Efterbetalt efterløn	-0,5
Kapitalindskud i Danmarks grundforskningsfond	-3,0
Udskydelser af statslige projekter og udgifter	0,5
Kapitalindkud i Eksportkreditfonden	-0,2
2008 i alt	**-17,1**

Tabel 1 (fortsat)
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2005-2013

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-4,8
Selskabsskat	6,4
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-3,1
Afgift af udbetalte SP-midler	17,1
Øgede pensionsbetalinger på baggrund af forårspakke 2.0	-2,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,2
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	0,3
Midlertidig obligatorisk opsparing på 1 pct. af de statslige driftsrammer	-0,9
Nedlæggelse af Fiskeribanken	0,3
Etårige puljer	-1,7
Nedlukning af aktiviteter i Nordsøen	-3,0
Udskydelser af statslige projekter og udgifter	-0,1
Højere EU-bidrag 2007-2009	-1,1
Mindreindtægt vedr. landbrugsstøtte som følge af EU-afgørelse	-0,8
Kapitaludvidelse i SAS	-0,6
Salg og køb af ejendomme og grunde	0,2
Indskud i vækstfonden	-0,5
Fusion af Post Danmark A/S og Posten AB	2,2
COP15	-1,0
Indtægter ved lukning af skibsgarantifonden	0,1
Kapitalindskud i Eksport Kredit Fonden	-0,4
2009 i alt	**6,8**

Tabel 1 (fortsat)
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2005-2013

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-27,2
Selskabsskat	-2,0
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-3,8
Afgift af udbetalte SP-midler	1,2
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2007	0,9
Udlodninger fra IØ og IFU	0,1
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
Etårige puljer	-0,6
Kapitaludvidelse i SAS og aktiekøb i DONG mv.	-2,0
Omdannelse af Naviair til selvstændig offentlige virksomhed	-1,2
Overdragelse af gymnasier mv. i forbindelse med overgang til selveje	2,7
Indtægter fra individuelle garantier	0,5
Arbejdsmarkedets feriefond	0,6
2010 i alt	**-30,7**

Tabel 1 (fortsat)
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2005-2013

Mia. kr., årets priser	
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomstår 2008	4,0
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	12,5
Selskabsskat	2,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	2,7
Udlodninger fra IØ og IFU	0,4
Tilbageførelse fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
Overtagelse af DR's pensionskasse	0,8
Midler fra Det Kommunale Momsfonds kapitalbeholdning	0,2
Kompensation til kommunerne for tilbagebetaling af grundskyld	-0,5
Etårige puljer: Akut-, sosu- og nedrivningspulje	-0,7
Konvertering af lån til aktier i Aarhus Lokalbank	-0,1
Tab på statslige kapitalindskud i Amagerbanken, EIK Bank, Fjordbank Mors A/S og Max Bank	-2,4
Indtægter fra individuelle garantier	1,6
Tab på individuelle garantier ved Finansiel Stabilitets overtagelse af Amagerbanken	-2,1
Tab på individuelle garantier ved Finansiel Stabilitets overtagelse af Fjordbank Mors	-1,1
Tab på individuelle garantier ved Finansiel Stabilitets overtagelse af Max Bank	-0,5
Statslån til Furesø Kommune	-2,9
Regulering af hensættelser vedr. det almene boligområde	7,8
2011 i alt	**22,3**

Tabel 1 (fortsat)
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2005-2013

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	16,4
Selskabsskat	0,6
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	0,4
Ændrede kredittider for tobaksafgifter	0,5
Udlodninger fra IØ og IFU	0,4
Udgifter til EU-formandskab	-0,2
Indtægter fra individuelle garantier	1,3
Kompensation til kommunerne for tilbagebetaling af grundskyld	-0,6
Udbetalinger af efterlønsbidrag	-24,2
Konvertering af lån til aktier i Vestjysk Bank	-0,3
Tab på kapitalbeviser i Sparekassen Østjylland og Spar Salling	-0,3
Køb af aktier i DONG Energy A/S	-1,2
Kapitalforhøjelse i Vestjysk Bank	0,2
Nedlukning af anlæg til olie og gasproduktion	-5,0
2012 i alt	**-12,2**

Tabel 1 (fortsat)
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 2005-2013

Mia. kr., årets priser	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	13,7
Selskabsskat	1,1
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,0
Udlodninger fra IØ og IFU	0,3
Omlægning af kapitalpensionsordningen	5,0
2013 i alt	**19,1**

Bilag 2

Tabel 1
Offentlige finanser, 2011-2013

	2011			2012			2013		
	Maj	Aug.	Ændr.	Maj	Aug.	Ændr.	Maj	Aug.	Ændr.
Mia. kr., løbende priser									
Forbrug	511,3	509,5	-1,8	527,6	527,6	0,0	536,4	535,4	-1,0
Overførsler	311,6	312,4	0,8	325,6	325,9	0,3	333,5	335,6	2,1
Investeringer	39,6	40,1	0,5	43,8	43,8	0,0	36,3	39,5	3,2
Renteudgifter	37,5	37,5	0,1	32,9	35,8	2,9	33,8	33,5	-0,3
Subsidier	46,5	46,4	-0,1	49,7	49,7	0,0	52,4	49,4	-2,9
Øvrige udgifter[1)]	66,2	65,4	-0,7	79,2	85,8	6,6	60,9	63,3	2,3
Udgifter i alt[2)]	1012,7	1011,4	-1,3	1058,8	1068,5	9,7	1053,3	1056,7	3,4
Personskatter mv.[3)]	371,1	371,1	0,0	385,1	380,9	-4,2	405,9	408,2	2,3
Arbejdsmarkedsbidrag	80,7	80,4	-0,3	82,5	82,1	-0,4	84,1	83,9	-0,3
Selskabsskatter	50,3	49,8	-0,5	56,6	52,9	-3,7	60,7	57,1	-3,6
Pensionsafkastskat	37,4	37,4	0,0	22,6	43,2	20,5	18,7	20,7	2,0
Moms	179,0	177,9	-1,1	186,1	184,6	-1,5	190,2	190,9	0,7
Registreringsafgift	14,3	14,3	0,0	16,2	14,5	-1,7	17,7	16,1	-1,6
Øvrige indirekte skatter	108,3	109,0	0,7	112,4	110,9	-1,5	118,3	117,1	-1,2
Øvrige skatter[4)]	18,2	18,1	-0,1	18,5	17,2	-1,3	17,6	16,6	-1,0
Renteindtægter	29,0	29,1	0,1	29,0	29,2	0,1	31,9	32,8	0,9
Bruttorestindkomst	34,7	34,7	0,0	35,6	36,2	0,6	36,4	37,1	0,7
Øvrige indtægter[5)]	55,0	55,3	0,3	43,9	43,6	-0,3	39,1	39,7	0,7
Indtægter i alt[2)]	978,0	977,0	-1,0	988,4	995,2	6,7	1020,7	1020,1	-0,6

Tabel 1 (fortsat)
Offentlige finanser, 2011-2013

	2011			2012			2013		
	Maj	Aug.	Ændr.	Maj	Aug.	Ændr.	Maj	Aug.	Ændr.
Mia. kr., løbende priser									
Offentlig saldo	-34,7	-34,5	0,3	-70,4	-73,4	-3,0	-32,6	-36,5	-4,0
Renter, netto	8,5	8,5	0,0	3,9	6,6	2,8	1,9	0,7	-1,2
Offentlig primær saldo[b)]	-26,2	-26,0	0,3	-66,5	-66,7	-0,2	-30,6	-35,8	-5,2

1) Øvrige udgifter indeholder blandt andet kapitaloverførsler, overførsler til Færøerne og Grønland samt bidrag til EU's budget.
2) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks nye reviderede opgørelse. Det offentlige forbrug omfatter indtægter fra salg af varer og tjenester samt beregnede udgifter til afskrivninger, og i lyset heraf er det valgt at fastholde den hidtidige opgørelsesmetode. Danmarks Statistiks opgørelse af de offentlige udgifter omfatter ikke det offentlige varesalg, der flyttet til indtægtsopgørelsen, ligesom der ikke længere indgår beregnede afskrivninger i de offentlige udgifter og de offentlige indtægter. På den baggrund afviger opgørelsen af de samlede udgifter og indtægter definitorisk fra Danmarks Statistiks opgørelse.
3) Personskatter mv. indeholder: Kildeskatter, ejendomsværdiskat, vægtafgift fra husholdninger, afgift af dødsboer og gaver samt andre personlige skatter.
4) Øvrige skatter indeholder bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag og efterlønsbidrag).
5) Øvrige indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU samt inputerede (beregnede) indtægter i form af bidrag til tjenestemandspensioner.
6) Den primære saldo angiver stillingen på de offentlige finanser før nettorenteudgifter.

www.fm.dk